Մասիս ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

40ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 21 (1971) ՇԱԲԱԹ, Յունիս 6,2020
VOLUME 40, NO. 21 (1971) SATURDAY JUNE 6, 2020

Պաշտօնաթերթ՝
Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Թրամփի Ամերիկան

Տանոլտ Թրամփի նախագահ ընտրութենէն ասդին, բոլորի աչքերուն առջեւ երկիրը կը կերպարանափոխուի՝ դժբախտաբար դէպի վատը: Թրամփ կը թերանայ իր պարտականութիւնները նուազագոյն չափով կատարելու մէջ եւ ընդհակառակը՝ տագնապները իրար կը յաջորդեն ու առաջնորդի յատկանիշներու բացակայութիւնը կը դառնայ ակնյայտ: Վերջին օրերու իրադարձութիւնները անգամ մը եւս եկան փաստելու որ, Տանոլտ Թրամփ չէ՛ այն անձը, որ ունակ է ղեկավարելու երկիրը, յատկապէս ճգնաժամային իրավիճակներու պարագային:

Աւելի քան շաբաթէ մը ի վեր երկիրը կ՛եռայ, ի տես Մինիափոլիսի մէջ ոստիկաններու կողմէ անմարդկային արարքին, որուն հերթական զոհը դարձաւ սեւամորթ ճորճ Ֆլոյտ: Նման երեւոյթները եզակի չեն ու կը շարունակեն կրկնուիլ Ամերիկայի գրեթէ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, երբ որոշ ոստիկաններ փոքրամասնութիւններու նկատմամբ կը գործադրեն բռնութիւններ, որոնք շատ յաճախ կ՛աւարտին մահուան ելքով: Նման դէպքերու միայն մէկ փոքր մասն է որ կ՛արժանանան մամուլի եւ ապա հանրային ուշադրութեան: Ճորճ Ֆլոյտի պարագային հակազդեցութիւնը եղաւ մեծ, քանի որ դէպքը տեղի կ՛ունենար օր-ցերեկով եւ նկարահանող սարքերու ներկայութեան:

Դէպքի նողկալի տեսարանները հեռատեսիլի ու ընկերային ցանցերու վրայ յայտնուելէն անմիջապէս ետք, Մինիափոլիսի մէջ ծայր առին բողոքի ցոյցեր: Խաղաղ ցուցարարներէն անկախ, փոքրաթիւ ծայրայեղ տարրեր, օգտագործելով առիթը դիմեցին անկարգութիւններու: Այրուեցաւ շրջանի ոստիկանատունը, բազմաթիւ վաճառատուներ ենթարկուեցան քանդումի եւ կողոպուտի՝ կրելով մեծ վնասներ: Նման տեսարաներ պարզուեցան այլ քաղաքներու մէջ եւս:

Ամերիկայի նախորդ նախագահներուն օրօք եւս տեղի ունեցած են դէպքեր, սակայն անոնց առաջին արձագանքը միշտ եղած է հանդարտութեան եւ համերաշխութեան կոչ ընել ժողովուրդին, կարեկցանք ցուցաբերելով տուժողներուն՝ փորձել մեղմացնել իրավիճակը: Նախագահ Թրամփ, որդեգրեց իր նախորդներուն հակառակ ընթացք: «Երբ սկսի կողոպուտը, կը սկսի կրակոցը», եղաւ իր առաջին խօսքը, սպառնալով ցուցարարներուն ու այդպիսով իւղ թափելով կրակին վրայ: Ապա, ան մեղադրեց տեղական իշխանութիւններուն, որ անոնք շատ

Շար.ը էջ 5

Դարձեալ Փակուելու Պարագային Կ՛ունենանք Տնտեսական Երկարաժամկէտ Ճգնաժամ. Փաշինեան

Հայաստանի մէջ, «Քորոնա» ժահրի բռնկումէն ի վեր, վերջին օրերուն արձանագրուած է մահերու եւ վարակուածներու «ցուցանշային» բարձր թիւ: Յունիս 1-ին հաստատուած է 517 նոր դէպք, արձանագրուած՝ 19 մահ:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան, որ ինք եւ իր ընտանիքի անդամները եւս վարակուած են, յայտարարեց, որ համաճարակի հետ կապուած իրավիճակը երթալով կը վատթարանայ:

«Ես ուզում եմ արձանագրել, որ մեր հիմնական պրոբլեմը հակահամաճարակային կանոնների պահպանումն է եւ այդ կանոնների պահպանման որակը, եւ մենք ունենք համոզուածութիւն, որ այդ կանոնների պահպանումը կը բերի կորոնավիրուսի թուերի անկման, նուազման, ընդհուպ մինչեւ զրոյացման»,- նշեց վարչապետը:

Ըստ անոր՝ Հայաստանի օրինապահութեան մթնոլորտը դեռ պատշաճ աստիճանի ու մակարդակի չէ հասած:

«Առողջապահութեան համակարգը մեր առաջ անընդհատ դնում է օր առաջ համընդհանուր սահմանափակումների գնալու խնդիր: Այդ հարցը պարէտատանը, գրեթէ, ամենօրեայ ռեժիմով քննարկւում է: Մենք սահմանափակումների շրջանը տեսել ենք: Տեսել ենք, որ այն բերում է գրեթէ աղէտալի սոցիալական ու տնտեսական հետեւանքների: Պետութեան հնարաւորութիւններն անսահմանափակ չեն, նորից փակուելու ընթացքում կարող ենք յայտնուել այնպիսի տնտեսական ճգնաժամի առաջ, որ երկար տարիներ չկարողանանք յաղթահարել»,- ըսաւ Փաշինեան:

Փաշինեան ելոյթ կ՛ունենայ վարչապետի բնակութեան վայրին առջեւ

«Կայծ» Երիտասարդականի Յայտարարութիւնը Ճորճ Ֆլոյտի Սպանութեան Կապակցութեամբ

Վերջին մի քանի օրերու ընթացքին Ամերիկան դարձեալ ականատես եղաւ ոստիկանութեան դաժանութիւններուն եւ ռասիզմի օրինակներու, որոնց պատճառաւ այս երկիրը կը տառապի դարեր շարունակ:

Ոստիկանական բռնութեան այս դատապարտելի գործողութիւնները յառաջացուցին բողոքներու մեծ ալիք ամբողջ երկրի տարածքին՝ ի պատասխան Ճորճ Ֆլոյտի սարսափելի մահուան՝ ոստիկանութեան չորս անդամներուն ձեռքով: Մենք կը հաւատանք, որ այս բողոքի գործողութիւնները պէտք է մնան խաղաղ եւ ոչ բռնի, որպէսզի պահպանեն «սեւ կեանքեր» շարժման իսկական նպատակները:

Որպէս ամերիկահայեր, մենք չենք կրնար լուռ մնալ, երբ մեր աֆրոամերիկեան համայնքի ընկերները շարունակաբար կ՛ենթարկուին, ոտնձգումներու, հետապնդումներու եւ ռասիստական ճնշումներու, որոնք տարածուած են ամերիկեան իրաւապահ համակարգէն ներս:

«Կայծ» երիտասարդական կազմակերպութիւնը կը պահանջէ, որ Մինըսոթա նահանգի համապատասխան մարմինները եւ պետական պաշտօնեաները մանրակրկիտ հետաքննեն Մինեափոլիսի չորս ոստիկաններու ձեռքի տակ Ճորճ Ֆլոյտի անարդար եւ ողբերգական մահը:

Մենք կ՛ողջունենք ոստիկան Տերիք Շոուվինի արագ ձերբակալութիւնը եւ կոչ կ՛ընենք անյապաղ հետաքննութիւն եւ դատաքննութիւն նախաձեռնել այդ օրը ներկայ միւս երեք ոստիկաններու նկատմամբ:

Մենք կոչ կ՛ընենք երկրի բոլոր իրաւապահ մարմիններուն եւ պետական պաշտօնեաներուն իրականացնելու ուժեղ քաղաքականութիւն եւ բարեփոխումներ՝ կանխելու համար հետագայ ցանկացած վայրագութիւններ եւ ցանկացած յանցագործութիւն ոստիկաններու կողմէ մեր համաքաղաքացիներու նկատմամբ:

Մեր մտքերն ու համակրանքը զոհուածներու ընտանիքներուն հետ են, եւ մենք կը յայտնենք մեր համերաշխութիւնը այս երկրի միւս հատուածներուն ու կը սգանք այս նեղ օրերը մեր ամերիկացի համաքաղաքացիներուն հետ:

«Կայծ» Երիտասարդական Կազմակերպութեան Վարչութիւն

Հրանդ Տինք Հիմնադրամի Հասցէին Մահուան Սպառնալիքներ Ուղարկելու Առընչութեամբ Երկու Անձ Ձերբակալուած է

Հրանդ Տինք հիմնադրամի էլեկտրոնային հասցէին մահուան սպառնալիքներ պարունակող նամակներ ուղարկելու առընչութեամբ երկու անձ ձերբակալուած է:

Կիրակի օր, Քանեա նահանգին մէջ յայտնաբերուած էր եւ Պոլիս տեղափոխուած, Մայիս 27-28-ին ուղարկուած նամակի հեղինակը: Մամուլով տեղեկութիւն տարածուած էր, թէ իբր ան այդ քայլին դիմած է ատրպէյճանցի սիրեցեալին ազդեցութեամբ: Թուրքիոյ Քրէական օրէնսգրքին համաձայն՝ անոր 3-էն մինչեւ 7,5 տարուայ ազատազրկում կը սպառնայ: «Ակօս» պարբերականի փոխանցումով՝ այսօր Պոլսոյ մէջ ձերբակալուած է հիմնադրամի հասցէին երկրորդ՝ Մայիս 31-ին սպառնալի նամակ ուղարկած անձը:

Յայտնի է, որ ան որոշ ժամանակ բնակած է ԱՄՆ եւ քանիցս յայտնուած է ոստիկանութեան ուշադրութեան կեդրոնը: Տինքի ընտանիքի փաստաբաններէն Ֆեթիյէ Ջեթինը «Պիանեթ» տեղեկատուական ցանցի հետ զրոյցի ընթացքին, նկատել տուած է, որ այդ նամակները փոխկապակցուած են եւ ունին նոյն բովանդակութիւնը, ինչ որ Հրանդ Տինքի սպանութենէն առաջ ստացուած սպառնալիքները: Ան ցաւով կ՛արձանագրէ, որ երկրի ղեկավարութեան հռետորաբանութիւնն ու գործածած ատելութեան խօսքը կը խրախուսէ նմանօրինակ յարձակումները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Վիրուսը՝ Որպէս Նախկիններու «Փրկօղակ»

ԱՐՍԷՆ ՕՀԱՆԵԱՆ

Զէ, նախկին իշխանութեան ներկայացուցիչներն ու նրանց համար ակտիվիզմով զբաղուողները ուղղուողը չեն: Եւ կորոնավիրուսի ճգնաժամը օր օրի ապացուցում է դա: Այս մարդիկ կորոնավիրուսին հաւասար խնդիրներ են փորձում ստեղծել՝ ռեւանշի իրենց մտադրութիւնը գերադասելով անգամ մարդկային կյանքերից:

Քաղաքական պայքարը դեռ մի կողմ, իւրաքանչիւրն էլ կարող է մղել այդպիսի պայքար: Բայց խնդիրն այլ է: Ուզէնք-չուզենք, դուր դա դա մեզ, թէ ոչ՝ բայց փաստ է, որ նախկիններն ունեն տեղեկատուական ամենամեծ ռեսուրսը:

Ընդ որում՝ ունեն բոլոր հնարաւոր տեղեկատուական միջոցները:

Եւ ի՞նչ են անում նրանք: Զբաղուած են ամենահակասական տեղեկութիւնները տարածելով, լուսաբանում են ցանկացած մէկի կատարեալ ցնդաբանութիւնները վիրուսի եւ դրա ընթացքի վերաբերեալ, շահարկում են ցանկացած իրադարձութիւն, եւ միայն կոյրը չի տեսնի, որ այդ ամէնի նպատակը հանրութեան շրջանում շփոթ առաջացնելն է: Ճիշտ է, իրենց մեղադրանքներից մէկն էլ այն է, թէ իշխանութիւնները չեն կարողանում ապահովել հանրութեան կարգապահութիւնը, բայց, չգիտես ինչու, չնկատելու են տալիս այն պարզ իրողութիւնը, որ շատ մարդիկ անկարգապահ են նաեւ իրենց մատուցած տեղեկատուութեան շնորհիւ: Տեղեկատուութիւն, որի արդիւնքում սովորական քաղաքացին պիտի չհաւատայ վիրուսի գոյութեանն ընդհանրապէս, ընկնի դաւադրապաշտութիւնների գիրկը, անգամ վարակուելու եւ հիւանդանոցում յայտնուելու պարագայում հրաժարուի բուժումից, իսկ ամենավատ ելքի դէպքում դա նոյնպէս «բարեյաջող» շահարկեն:

Ու ոչինչ, որ մարդկանց նման վարքի մղողներն իրականում իրենք լաւ էլ պաշտպանւում են վիրուսից: Բայց մարդիկ հոյ այդ մասին չգիտեն: Կարեւորը, որ մարդիկ անընդհատ կասկածի ու շփոթի մէջ լինեն:

Իսկ գուցէ նախկիններին հէնց դա էլ պէտ՞ք է: Ոչ միայն չօգնել կամ գոնէ լռել, այլ, հակառակը, նպաստել, որ իրավիճակը գնալով աւելի ու աւելի բարդանայ: Որպէսզի մարդկանց կեանքն ու առողջութիւնը շահարկելու հնարաւորութիւն ունենան՝ իրականում անտարբեր լինելով մարդկանց կեանքի եւ առողջութեան հանդէպ:

Որովհետեւ եթէ անտարբեր չլինէին, ապա չէին դարձնի դա ներքաղաքական պայքարի գործիք: Տեղեկատուական անդադար հոսքերով չէին մղի մարդկանց անկարգապահութեան եւ անուշադրութեան, առժամանակ դադար կը տային եւ իրենց քաղաքական պայքարը կը վերսկսէին այն ժամանակ, երբ վիրուսը նահանջեր:

Բայց դէ երբ վիրուսը նահանջի, խնդիրներն էլ կը սկսեն նուազել: Բա այդ ժամանակ ի՞նչ պիտի շահարկեն: Շահարկման թեմաները կը նուազեն: Իսկ հիմա լաւ է. թեմաները շատ են, ճգնաժամ է, իսկ այդտեղ իրենք իրենց զգում են ինչպէս ձուկը ջրում: Ուստի եւ իրենց տեղեկատուութեամբ ամէն կերպ մղում են մարդկանց դէպի վարակը, ամէն բան անում են, որ մարդիկ պակաս զգօն լինեն, վարակուեն, հետեւաբար եւ մահուան թուերն էլ շատանան, որովհետեւ ինչքան մեծ լինի մահացած անձանց թիւը, այնքան իրենք աւելի շատ շահարկումների առիթներ կը ստանան: Եւ ամենեւին չենք զարմանայ, որ նրանք ամէն առաւօտ ձեռքերը շփելով եւ երնեկ տալով են սպասում մահուան թուերին: Զ՞է որ դա հիմա իրենց ամենամեծ զէնքն է իշխանութեան դէմ պայքարում:

«Ի ԼՈՒՐ»

Բաքուն Ռազմական Յեղաշրջման Շեմին

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Ադրբեջանը սաստկացնում է ռազմատենչ հռետորաբանութիւնը, որ յատկապէս այդ երկրի պաշտպանական գերատեսչութեան շրջանակից, արտացոլուելով նաեւ պրոպագանդայի տարբեր հարթակներում: Նկատելի է, որ Բաքուի խիստ որոշակի շրջանակ բաւականին ինտենսիւ գեներացնում է ռազմական առաւելութեան եւ «վճռական հարուածի» հասարակական մտայնութիւն:

Բաքուն առանձնապէս երբեք աչքի չի ընկել խաղաղասիրական հռետորաբանութեամբ, իսկ ժամանակ առ ժամանակ էլ ուժգնացրել է պատերազմականը: Անկասկած, նպատակների մի մասը այդ դրուագների համատեքստում ընդհանուր է, սակայն կան թերեւս նաեւ իւրաքանչիւր ժամանակահատուածի բնորոշ առանձին, նոր նպատակներ ու մոտիւներ:

Ընդհանուր նպատակների այսպէս ասած կայուն շրջանակը հետեւեալն է: Նախ, ադրբեջանական հանրութեան «ինքնութեան» խնդիր: Ադրբեջանն իբրեւ պետութիւն այդ առումով կառուցուած է «ճահճի» վրայ եւ այդ երկրի իշխանութիւնը՝ Իլհամ Ալիեւի պաշտօնամուտից սկսած, չի գտել «ճահիճը» լցնելու առաւել յարմար եւ «հաւաստի» բան, քան հայերի հանդէպ ատելութիւնն ու ռազմական «յաղթանակի» սպասումը: Միւս կողմից, հասկանալի է, որ պարտուած այդ երկրում հազիւ թէ հնարաւոր լինի գտնել ինքնութեան այլընտրանք, քան ռեւանշը:

Միաժամանակ, կայ պարզապէս հասարակութեան կառավարման ընթացիկ խնդիր, եւ պատերազմական հռետորաբանութիւնը ներքին սպառման ապրանք է այդ աւելի կարճաժամկէտ տեսանկիւնից էլ: Միաժամանակ կայ ռազմական շանտաժի արտաքին էֆեկտ ստանալու խնդիրը, յատկապէս 2016-ից ու 2018-ից յետոյ Ադրբեջանի համար խորացած դիւանագիտական փակուղու պայմաններում: Իսկ կորոնավիրուսի հանգամանքը էլ աւելի է սրել խնդիրը երկարաժամկէտ առումով, քանի որ աշխարհակարգն այլեւս ոչ թէ Արեւմուտք-ռուսաստան, այլ ԱՄՆ-Չինաստան դիմակայութիւն-ձեւաչափի գերակայութեամբ է, ինչը Բաքուի համար այդքան էլ հաճելի նորութիւն չէ:

Ահա այդ հանգամանքը Ադրբեջանում առաջացնում է թերեւս պատերազմի հռետորաբանութեան նոր շարժառիթներ, կամ այսպէս ասած «հետկորոնավիրուսային» շարժառիթներ: Բաքուում ըստ ամենայնի դիտարկւում է «ռազմական յեղաշրջման» սցենար, որը հասունացնելու նպատակով գեներացվում է քաղաքական ղեկավարութեան հանդէպ պատերազմի «ներքին պահանջ»: Ադրբեջանի նախագահ Ալիեւը կամ պէտք է բաւարարի այդ պահանջը՝ իսկ դա նշանակում է ստանձնել պատասխանատուութիւն ռեգիոնալ աղէտի համար, կամ ռազմական վերնախաւը կը հեռացնի նրան՝ «յաղթանակի անընդունակ գերագոյն գլխաւորին»:

Այդպիսով, Ալիեւի համար «ադրբեջանական ինքնութեան» իր իսկ հեղինակած բանաձեւը՝ թէեւ հնարաւոր է, որ դա պարզապէս ներդրուած բանաձեւ էր, կ՚աշխատի իր դէմ: Ներդրուած բանաձեւ, որով Ադրբեջանի վրայ երկարաժամկէտ ազդեցութեան հարցեր կարող էր լուծել Անկարան: Բաքուի ղեկավարութեան ռազմական թեւում մեծ է հէնց թուրքական ազդեցութիւնը: Այստեղ ի հարկէ ռուսական հնարաւոր հնարքին հակազդելու խնդիրն է, քանի որ ամիսներ առաջ Բաքուում բաւականին նշմարուեց ռուսական սցենարը՝ իշխանութեան փոխանցում Մեհրիբան Ալիեւային, որը դիտարկւում էր իբրեւ ռեգիոնալ թէկուզ յարաբերական կայունութեան համար ժամանակ եւ տարածութիւն շահելու հնարաւորութիւն:

«Պատերազմի ներքին պահանջի» գեներացիան լուծում է դրա առաւել երկարաժամկէտ արգելակման խնդիր: Կարճաժամկէտ իմաստով Ալիեւի համար դա երկու՝ ռուսական եւ թուրքական սցենարների հաւասարակշռման եւ դրա վրայ իրադրութիւնը կառավարելու հնարաւորութիւն է, բայց որքա՞ն կը կարողանայ Ալիեւը խաղալ այդ երկու լարի վրայ:

Հայաստանը ռազմական եւ քաղաքական ռեսուրսներով աչալրջորէն պէտք է լուծի մի խնդիր, որ Ալիեւը լարի վրայից ընկնի, կամ նրան գցեն ոչ այս կողմ:

«ԼՐԱԳԻՐ»

Ցաւալի Ցուցանիշ. Այս Պահին Հայաստանի Գերխնդիրը

ԱՐԱՄ ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Յունիսի 2-ին Հայաստանում արձանագրուել է կորոնավիրուսի վարակի տարածման ռեկորդային բարձր օրական ցուցանիշ՝ 517 վարակակիր: Բարձր է նաեւ մահացածների օրական ցուցանիշը՝ 20 մարդ: Արդեո՞ք դա նշանակում է, որ Հայաստանում արդիւնաւէտ չէ հակահամաճարակային քաղաքականութիւնը, թ՞է հանրութիւնն է ցուցաբերում անձնական ցածր պատասխանատուութիւն: Այն, որ կան այդպիսի հանրային շերտեր եւ դրանք քիչ չեն, կասկածից վեր է: Բայց անհնար է պատկերացնել, որ հանրութիւնը մէկ մարդու նման պէտք է ցուցաբերի հակահամաճարակային պատասխանատուութիւն: Ըստ այդմ, խնդիրը լոկ այս դաշտում տեսնելը կը նշանակի իրականում փակել տեսադաշտն ու անել սխալ եզրայանգումներ, եթէ ի հարկէ չկայ պատասխանատուութիւնը հէնց միայն հանրութեան վրայ դնելու, կամ առաւելապէս հանրութեան վրայ թողնելու խնդիր:

Միեւնոյն ժամանակ, երբ Հայաստանում Մայիսի 4-ից աստիճանաբար թուլացւում էին սահմանափակումները, օրական վարակի դինամիկան ամենեւին նուազող չէր, այլ հակառակը՝ աճող էր: Ըստ այդմ կասկածից վեր է, որ սահմանափակումները թուլացնելը բերելու էր աւելի մեծ աճի: Եթէ կարանտինի ընթացքում օրական թիւն աճել է, իսկ առողջապահութեան նախարարն էլ հէնց այդ ընթացքում յայտարարել, որ վարակը դուրս է եկել վերահսկողութիւնից, ուրեմն սահմանափակումները թուլացնելը աներկբայ բերելու էր վիճակագրութեան աճի՝ որքան էլ քաղաքացիներին յղուէր անվտանգութեան կամ պաշտպանութեան կանոնները պահելու յորդոր:

Ըստ այդմ, այն, ինչ տեղի է ունենում այժմ, թերեւս պէտք է լինէր սպասելի, կանխատեսելի շրջանակում, հետեւաբար պէտք է լինէին դրան արձագանքելու պատրաստ քայլեր: Քայլեր արւում են, ի հարկէ, եւ հարցն արդիւնաւէտութիւնն է, օրինակ բուժման գործընթացի, մահերի կանխարգելման, միաժամանակ հանրութեան հետ աշխատանքի եւ անվտանգութեան կանոնների վերահսկման: Որքան էլ դժգոհութիւն լինի հանրային վարքագծից, այդուհանդերձ վիզուալ առումով

Շար.ը էջ 15

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԷՆ
ՎԱՀԷ ԱՋԱՊԱՀԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, $100.00 (First Class)
Canada $125.00 (Air Mail)
Overseas $250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգային Ժողովը Չեղեալ Համարեց Սահմանադրական Հանրաքուէն

Ազգային Ժողովը ընդունեց «Հանրաքուէյի մասին» սահմանադրական օրէնքի փոփոխութիւններ եւ լրացումներ կատարելու մասին եւ կից ներկայացուած օրէնքներու նախագիծերու փաթեթը առաջին ընթերցումով ընդունելու մասին հարցը: Կողմ քուէարկեց 83, դէմ՝ 16 պատգամաւոր: Բարգաւաճ Հայաստան Կուսակցութիւն խմբակցութիւնը դէմ քուարկեց այս նախագիծին:

Պատգամաւոր Նաիրա Զոհրապեան ըսաւ, որ խորհրդարանը կողմ քուէարկեց հակասահմանադրական օրէնքին, Ազգային Ժողովի լիազօրութիւնները սահմանուած են ՀՀ Սահմանադրութեամբ, եւ Սահմանադրութեան 208 յօդուածի հանրաքուէի մասով միայն մէկ դրոյթ կայ, հանրաքուէն յետաձգելու: «Հանրաքուէն չեղարկելու դրոյթ չկայ, նոյն տրամաբանութեամբ Ազգային Ժողովը կարող է հիմա քուէարկել ու չեղարկել Յունիս ամիսը կամ Նոր տարին: Այդ պատճառով, մենք յայտնելով յստակ քաղաքական դիրքորոշում, քուէարկել ենք դէմ»,- ըսաւ Զոհրապեան:

«Իմ քայլը» խմբակցութեան ղեկավար՝ Լիլիթ Մակունց ըսաւ, որ բոլոր օրէնքները պէտք է միտուած ըլլան ծառայելու ՀՀ քաղաքացիին եւ անոնց անհատական ու հանրային անվտանգութեան: «Այս նախագիծն այն մասին էր, որ համավարակով պայմանաւորուած այս իրավիճակում հնարաւոր չէ պարզապէս անցկացնել հանրաքուէ եւ վտանգել մեր քաղաքացիների կեանքը: Հետեւաբար, անհրաժեշտութիւն է առաջացել չեղարկել հանրաքուէն»,- նշեց Մակունցը: Լիլիթ Մակունց աւելցուց, որ «Եթէ մտավախութիւնն այն է, որ այս նախագծից յետոյ մենք ձեռնարկելու ենք քայլեր՝ այնուամենայնիւ գործող Սահմանադրական դատարանը համապատասխանեցնելու 2015 թուականի Սահմանադրութեանը, ապա պէտք է ասեմ՝ այո, մենք դա անելու ենք»:

Հոկտեմբեր 27-ի Հարցով Նախկին Դատաւորի Քրէական Հետապնդումը Կասեցուած է

51 հազար տոլար կաշառք ստանալուն համար մեղադրուող նախկին դատաւոր Սամուէլ Ուզունեանի վերաբերեալ քրէական գործը կասեցուած է, մեղադրեալին գտնուելուն վայրը յայտնի չըլլալու հիմքով: «Ազատութեան» հարցումին ի պատասխան՝ այս գործը քննած Յատուկ քննչական ծառայութեան խօսնակ՝ Մարինա Օհանջանեան ըսաւ, որ այս գործին միացած էր նաեւ Ուզունեանին Հայաստանը լքելու գործը, որմով կը քննուէր, թէ որու մեղքն էր ի վերջոյ, որ նախկին դատաւորը լքեց Հայաստանը:

Նախկին Դատաւոր Սամուէլ Ուզունեան

Օհանջանեան նաեւ ըսաւ, որ ոստիկանութեան ծառայողներու արարքին հնարաւոր կ՛ըլլայ գնահատական տալ, հետախուզման մէջ գտնուող մեղադրեալի յայտնաբերուելէն յետոյ:

Անցեալ Դեկտեմբերին, յայտարարուեցաւ նախկին դատաւոր Ուզունեանին առնչուող քրէական գործին մասին, մինչեւ նախաքննական մարմինը հասցնէ Ուզունեանին մեղադրեալ ներգրաւել, ան լքեց Հայաստանը: Օդակայանը, Ուզունեանին պատկանող ճամպրուկին մէջ փամփուշտ յայտնաբերած էին : Անոր փախուստէն յետոյ քրէական գործ յարուցուեցաւ պաշտօնէական անփութութեան համար:

Ուզունեանը Հոկտեմբեր 27-ի գործը քննած դատաւորն է: Քրէական գործը առնչուած է այն ժամանակամիջոցին, երբ Ուզունեան կը ղեկավարէր Երեւանի Աւան եւ Նոր Նորք վարչական շրջաններու ընդհանուր իրաւասութեան դատարանը: Ըստ Դատախազութեան՝ Ուզունեան 2007-ին, ապա եւ 2014-ին քաղաքացիներէն պահանջած է եւ տարբեր ժամանակահատուածներով ստացած է առանձնապէս խոշոր չափերով կաշառք, դէպքի մը՝ 13 հազար, ուրիշ դէպքի մը՝ 38 հազար տոլար:

Արգիլուած է Հայկական Բոլոր Օդանաւային Ընկերութիւններու Թռիչքները Դէպի Եւրոպական Միութեան Երկիրները

Եւրոպական յանձնաժողովը հրապարակած է այն կազմակերպութիւններու ցուցակը, որոնք իրաւունք չունին թռիչքներ կատարել Եւրոպական միութեան տարածքէն ներս: Սեւ ցուցակին մէջ ընդգրկուած են Հայաստանի քաղաքային օդանաւային երթեւեկութեան կոմիտէի կողմէ որակաւորուած բոլոր օդանաւային ընկերութիւնները՝ Aircompany Armenia, Armenia Airways, Armenian Helicopters, Atlantis Armenian Airlines, Atlantis European Airways, Mars Avia, Skyball:

Յիշեցնենք, որ աւելի վաղ, Եպրոպական օդանաւային երթեւեկութեան անվտանգութեան գործակալութիւնը, խնդիրներ յայտնաբերած էր Հայաստանի քաղաքային օդանաւային երթեւեկութեան կոմիտէէն ներս:

www.massispost.com

Գլխաւոր Դատախազ. Հայաստանի Մէջ Գործած է Պետական Հովանաւորչութեամբ Յանցաւոր Ծրագիր

Գլխաւոր դատախազ՝ Արթուր Դաւթեան Ազգային Ժողովին մէջ ներկայացուց դատախազութեան տարեկան հաշուետուութիւնը: Ան անդրադարձաւ քորուփցիոն յանցագործութիւններու բացայայտումին:

«Այսօր նախաքննական տարբեր մարմինների վարոյթում քննուում են մեր երկրի համար նախադէպը չունեցող ծաւալներու յանցագործութեան վերաբերեալ քրէական գործեր, որոնցով քննութեան առարկայ են առանց չափազանցութեան 10 եւ աւելի տարիների ընթացքում կազմակերպուած, յստակ ցուցակագրական գործելակերպով տասնեակ տնտեսվարող հաստատութիւններու պաշտօնական ներգրաւմամբ շղթայական, պետական հովանաւորչութեամբ իրականացուած տնտեսական գործունէութիւն, որի արդիւնքում հարիւրաւոր միլիոնաւոր տոլարների հասնող յանցաւոր եկամուտներ են առաջացուել՝ ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ, տարբեր երկրների դրամատնային ու ֆինանսական համակարգերի օգտագործմամբ՝ փորձ անելով թաքցնել դրանց իրական ծագումն ու աղբիւրը: Դրանց որոշ մասով արդէն իսկ առկայ են տասնեակ անձանց նկատմամբ քրէական հետապնդումներ: Ամենօրեայ բարդ ու ծաւալուն աշխատանքով փաստական տուեալներ են ձեռք բերուում յանցաւոր ցուցակի բոլոր օղակները, հանգամանքները հիմնաւորելու վերաբերեալ՝ գործի դնելով իրաւական ողջ գործիքակազմը՝ պետութեանը պատճառուած վնասները վերականգնելու ուղղութեամբ»,- ըսաւ Դաւթեան:

ՀՀ Գլխաւոր դատախազ՝ Արթուր Դաւթեան

Գլխաւոր դատախազի խօսքով՝ այդ նպատակով միայն ներկայ պահուն վերոնշեալ արժէքը գերազանցող գոյք արգելադրուած է : Յառաջիկային, եւս նոր բացայայտումներուն վերաբերեալ տեղեկատուութիւն կը տրամադրուի հանրութեան, աւելցուց Դաւթեան:

Եւրոպական Դատարանը Կարծիք Յայտնեց Ռոպերթ Քոչարեանը Մեղսագրող Յօդուածին Մասին

Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանը ներկայացուցած է գրաւոր խորհրդատուական կարծիք՝ ՀՀ Քրէական օրէնսգրքի 300.1 յօդուածի վերաբերեալ, Հայաստանի Սահմանադրական դատարանի դիմումի հիման վրայ:

Եւրոպական դատարանը չէ պատասխանած Սահմանադրական դատարանի չորս հարցերէն երկուքին: Մասնաւորապէս, դատաւորները չեն կրցած գտնել որեւէ ուղղակի կապ հարցերուն եւ ընթացիկ վարոյթներուն միջեւ, որոնք յարուցուած են նախկին նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանին դէմ, 2008-ին սահմանադրական կարգը տապալելու մեղադրանքով:

Ըստ որոշումին՝ այդպիսի դրոյթ, որ կ՛օգտագործէ «այլ օրէնքի յղման» գործադրութիւնը, արարքը կամ անփութութիւնը քրէականացնելու ժամանակ, պէտք է հնարաւորութիւն տալ անձերուն կանխատեսել, թէ որ արարքը կրնայ իրենց քրէօրէն պատասխանատու դարձնել:

Դիտարկելով չորրորդ հարցը, որ կը վերաբերէր քրէական օրէնքի յետադարձ կիրառման արգելքի սկզբունքին, Եւրոպական դատարանը համարած է, որ գնահատականները պէտք է տրուին, հաշուի առնելով գործի առանձնայատուկ հանգամանքները, ոչ թէ վերացական:

Ըստ էութեան՝ որոշումի առնելը թողած է հայաստանեան դատարաններուն:

Յիշեցնենք, որ Հայաստանի Սահմանադրական դատարանը ՄԻԵԴ-ին ուղղած էր չորս հարց՝ խնդրելով զանոնք քննարկել Եւրոպական համաձայնագրի 7-րդ յօդուածի (Պատիժ՝ բացառապէս օրէնքի հիման վրայ) ծիրէն ներս. քանի որ Քրէական օրէնսգրքի 300.1 յօդուածը ամրագրուած է 2009-ին, իսկ Ռոպերթ Քոչարեանին մեղադրանք առաջադրուած է 2008-ի իրադարձութիւններու համար:

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի «Միասին Յաղթահարենք Համաճարակը» Արշաւը Հաւաքած է Շուրջ 360,000 ԱՄՆ Տոլար

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը «Միասին յաղթահարենք համաճարակը» դրամահաւաք արշաւի ծիրէն ներս, այս պահուն, հաւաքած է շուրջ 360,000 ԱՄՆ տոլար գումար, որմէ 230 հազարը արդէն ուղղուած է համաճարակի դէմ պայքարին: Այս մասին Ֆէյսպուքի իր էջին վրայ գրած է հիմնադրամի ղեկավար՝ Հայկակ Արշամեանը:

«Խորին շնորհակալութիւն մեր 700 անհատ նուիրատուներին եւ կազմակերպութիւններին, ինչպէս նաեւ աշխարհասփիւռ 15 հայկական համայնքներին՝ վստահութեան եւ շարունակական աջակցութեան համար: Համահայկական շարունակական աջակցութեանը կարող էք մասնակցել մեր առցանց հարթակում՝ www.himnadram.org», *նշած է Արշամեան:*

ԼՈՒՐԵՐ

Արայիկ Յարութիւնեան կը Հակադարձէ Ալիեւին. «Ուժի Լեզուով Երբեք Չհամարձակիք Խօսիլ Մեզի Հետ»

Արայիկ Յարութիւնեան նախագահական ընտրութիւններուն իր գլխաւոր մրցակիցը՝ Մասիս Մայիլեանի հետ

Արցախի նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան ֆէյսպուքեան ուղիղ հեռարձակման ժամանակ հակադարձեց ատրպէյճանական պետութեան ղեկավարի նախօրէին կատարած յայտարարութիւններուն՝ ըսելով. - «Իլհամ Ալիեւը հերթական իր յայտարարութիւններն է կատարել, ի հարկէ, չեմ ուզում վիրաւորել, բայց դա վայել քաղաքական գործչի յայտարարութիւն էլ չի եղել, մանաւանդ այս յայտարարութիւնը՝ «աշխարհում ուժի գործօնը առաջնային ծրագիր է մղւում»: Այսինքն՝ ուժի միջոցով հարցի լուծման ճանապա՞րհն ես ընտրել, պարոն Ալիեւ: Մենք պատրաստ ենք: Պատրաստ ենք, եւ նաեւ ուզում եմ վստահեցնել ձեզ, որ արդիւնքները մեզ համար պարզ է՝ այն, ինչ ունեցել էք 94 թուականին, կ՛ունենաք նաեւ այսօր: Մեզ հետ ուժի լեզուով չփորձէք երբեւէ խօսել»:

«Ուժի լեզուով երբեւէ չհամարձակուէք խօսել մեզ հետ: Մենք պատրաստ ենք խաղաղ ճանապարհով, բանակցութեան միջոցով հարցի խաղաղ, տրամաբանական լուծմանը, եւ այն յայտարարութիւնը, որը դու արել ես՝ փուլային, որ միայն այդ տարբերակն է, ի հարկէ փուլային կարող է լուծուել, բայց փուլային լուծումը մի տարբերակով՝ առաջին հերթին՝ ինքնորոշման իրաւունքի ճանաչում, երկրորդ հերթին՝ անվտանգութեան մեր երաշխիքների ընդունում, որից յետոյ արդէն՝ բանակցութիւններ: Այլ տարբերակ չի լինելու», - շեշտեց Արցախի նախագահը:

Մասիս Մայիլեանը՝ Արցախի Արտաքին Գործոց Նախարար, Սամուէլ Պապայեանը՝ Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար

Արցախի նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան նախագահական ընտրութիւններուն իր գլխաւոր մրցակիցը՝ Մասիս Մայիլեանը վերստին նշանակած է արտաքին գործոց նախարար: Այդ մասին Յարութիւնեան յայտնեց Մայիս 29-ի ֆէյսպուքեան ուղիղ հեռարձակման ժամանակ:

Արցախի նախագահը տեղեկացուց նաեւ, որ նախօրէին Երեւանի մէջ Սամուէլ Պապայեանի հետ հանդիպման ի արդիւնք, վերջնական որոշում առնուած է Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախկին նախարար, Պաշտպանութեան բանակի նախկին հրամանատարը ԼՂ Անվտանգութեան խորհրդի քարտուղար նշանակելու մասին:

Արայիկ Յարութիւնեան այլ նշանակումներ եւս կատարած է, անոնց կարգին՝ Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան տնօրէն նշանակած է Կամօ Աղաճանեանը:

Արայիկ Յարութիւնեան, իր գլխաւորած քաղաքական ուժի անունով, եւ «Միասնական հայրենիք» կուսակցութեան նախագահ՝ Սամուէլ Պապայեանը Մայիս 25-ին համագործակցութեան յուշագիր ստորագրած են:

Փաշինեանի եւ Փութինի Միջեւ Հեռախօսազրոյց Կայացած է

Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փութին եւ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան

Ռուսաստանի նախագահ՝ Վլատիմիր Փութին շնորհաւորած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը ծննդեան տարեդարձի կապակցութեամբ: Այսօր տեղի ունեցած հեռախօսազրոյցի ընթացքին Փութինը քաջառողջութիւն եւ յաջողութիւն մաղթած է Փաշինեանին, ինչպէս նաեւ մաղթած է շուտափոյթ ապաքինում իրեն եւ իր ընտանիքի անդամներուն, կը հաղորդէ Հայաստանի վարչապետի աշխատակազմի տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութիւնը:

Հեռախօսազրոյցի ընթացքին Փաշինեան եւ Փութինը մտքեր փոխանակած են «Քորոնա» ժահրի համաճարակի հետ կապուած իրավիճակին եւ հետագայ հնարաւոր զարգացումներուն շուրջ: Այս թեմայի շուրջ անոնք քննարկած են երկու երկիրներու առողջապահութեան նախարարութիւններուն միջեւ համագործակցութեան հարցերը: Վլատիմիր Փութինը ընդգծած է համաճարակի դէմ պայքարին Հայաստանին աջակցելու Ռուսաստանի պատրաստակամութիւնը:

Հայաստանի վարչապետը եւ Ռուսաստանի նախագահը անդրադարձած են նաեւ Հայրենական Մեծ պատերազմի Յաղթանակի 75-ամեակին կապակցութեամբ այս տարուայ Յունիս 24-ին Մոսկուայի մէջ կայանալիք շքերթին: Փաշինեան շնորհակալութիւն յայտնած է այդ առիթով օրեր առաջ ստացած հրաւէրին համար: Ան յոյսով է, որ մինչ այդ ապաքինուած կ՛ըլլայ եւ կը կարողանայ մասնակցիլ Յաղթանակի 75-ամեայ տարեդարձի կապակցութեամբ կայանալիք բոլոր միջոցառումներուն:

Հայաստանի վարչապետը այսօր դարձաւ 45 տարեկան: Վլատիմիր Փութինը նաեւ շնորհաւորական ուղերձ յղած է Նիկոլ Փաշինեանին:

Վարչապետը այսօր առաւօտեան ֆէյսպուքեան ուղիղ հեռարձակումով յայտնեց, որ ինքը եւ ամբողջ ընտանիքը վարակուած են «Քորոնա» ժահրով, հետազօտութեան արդիւնքը դրական է:

ԱՄՆ-ը Հաւատարիմ կը Մնայ Ղարաբաղեան Խաղաղ Կարգաւորումին. Փոմփէօ

Միացեալ Նահանգները, որպէս ԵԱՀԿ (Եւրոպայի մէջ Անվտանգութեան եւ Համագործակցութեան Կազմակերպութիւն) Մինսքի խումբի համանախագահող երկիր կը շարունակէ հաւատարիմ մնալ ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորումին: Այս մասին յայտարարած է Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար՝ Մայք Փոմփէօն Ատրպէյճանի մէջ եւս Մայիս 28-ին նշուող Հանրապետութեան օրուայ առթիւ իր շնորհաւորական ուղերձին մէջ:

Ուղերձին մէջ մասնաւորապէս ըսուած էգ - «Թէեւ COVID-19-ը աշխարհին բերած է լրջագոյն մարտահրաւէրներ, ես վստահ եմ, որ Ատրպէյճանի ժողովուրդը զայն կը յաղթահարէ արժանապատուութեամբ եւ վճռականօրէն: Միացեալ Նահանգները կ՛աջակցի ձեզի եւ կը սատարէ Ատրպէյճանի իշխանութեան ու անկախութեան»:

ՄՄՆ արտաքին գործոց նախարար՝ Մայք Փոմփէօ

Ամերիկեան դիւանագիտական գերատեսչութեան ղեկավարը նաեւ աւելցուցած է, որ «Միացեալ Նահանգներն ու Ատրպէյճանը ուս ուսի տուած կ՛աշխատին խաղաղութիւն հաստատելու Աֆղանիստանի մէջ եւ համատեղ ջանքերով ամրապնդելու Եւրոպայի ուժեղ անվտանգութիւնը»:

Հայ Զինծառայողները Կը Մեկնին Մոսկուա Մասնակցելու Զօրահանդէսին

Հայկական բանակի 75 զինծառայողներ կը մեկնին Մոսկուա մասնակցելու Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի 75-ամեայ յաղթանակին նուիրուած զօրահանդէսին, «Ազատութեան» ըսած է Հայաստանի Պաշտպանութեան Նախարարութեան խօսնակ՝ Շուշան Ստեփանեան:

Շարասիւնը, ըստ Ստեփանեանի, կը ծածանի պատերազմի եռակի շքանշանակիր Թամանեանական բաժանմունքի դրոշն ու Հայաստանի եռագոյնը: Շքերթին մասնակցելու հրաւէր ստացած է նաեւ պաշտպանութեան նախարարը, վերջինիս մասնակցութեան մասին առայժմ չէ հաղորդուած:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Յունիս 1-ի Ռուսաստանի Դաշնութեան նախագահ՝ Փութինի հետ հեռախօսազրոյցի ընթացքին, յուսացած է, որ մինչ այդ ապաքինուած կ՛ըլլայ «Քորոնա» ժահրէն եւ կը կարողանայ անձամբ մասնակցիլ միջոցառման:

ՀՀ եւ Արցախի Ղեկավարները Յարգանքի Տուրք Մատուցեցին Սարդարապատի Ճակատամարտի Հերոսներու Յիշատակին

Հայաստանի եւ Արցախի ղեկավարութիւնը եւ հոգեւոր դասը յարգանքի տուրք կը մատուցեն Սարդարապատի ճակատամարտի հերոսներուն

Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Արցախի Հանրապետութեան բարձրագոյն ղեկավարութիւնը եւ հոգեւոր դասը յարգանքի տուրք մատուցեցին Սարդարապատի ճակատամարտի հերոսներու յիշատակին: «Արմէնփրէս»-ի փոխանցումով՝ Հանրապետութեան օրուան եւ 1918 թուականի մայիսեան հերոսամարտին նուիրուած պաշտօնական միջոցառումին մասնակցեցան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ՝ Արմէն Սարգսեանը, Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ՝ Նիկոլ Փաշինեանը, Արցախի Հանրապետութեան նախագահ՝ Արայիկ Յարութիւնեանը, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ-ն եւ Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի նախագահ՝ Արարատ Միրզոյեանը:

Պետական այրերը նախ ծաղկեպսակներ տեղադրեցին Սարդարապատի յուշահամալիրի մօտ, ապա յարգանքի տուրքի մատուցման արարողութիւն ուղեկցուեցաւ Տէրունական աղօթքով:

«Քորոնա» ժահրի համավարակով պայմանաւորուած, այս տարի Մայիս 28-ին արգիլուած էր քաղաքացիներու մուտքը Սարդարապատի յուշահամալիր:

Թրամփի Ամերիկան

Շարունակուած էջ 1-էն

մեղմ կը գտնուին բողոքողներուն հետ եւ պէտք է «տիրապետեն փողոցին»: Բռնի ուժով ցրուեց Սպիտակ Տան առջեւ հաւաքուած խաղաղ ցուցարարները ու վերջաւորութեան սպառնաց բանակը մտցնել քաղաքներ, քայլ մը որ պատմութեան ընթացքին պատահած է հազուագիւտ պարագաներուն:

Թրամփի իւրաքանչիւր գրգռիչ յայտարարութենէն ետք ցոյցերը ստացան աւելի մեծ տարողութիւն, տարածուելով երկրի մէկ ափէն միւս ափը, ընդգրկելով ամէն ազգի, ցեղի եւ կրօնքի պատկանող երիտասարդ տղաք ու աղջիկներ: Ցոյցեր տեղի ունեցան նաեւ Եւրոպական բազմաթիւ մայրաքաղաքներու մէջ, դատապարտելով Ամերիկացի ոստիկաններու բռնարարքները:

Այս բոլոր տեսարաններուն պատճառաւ, Ամերիկան կորսնցուց բարոյական իրաւունքը, այլ երկիրներուն դասեր տալու եւ ազատութիւններու մասին խօսելու առումով: Այսուհետեւ, ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութիւնը իրաւասու չէ պաշտպանելու Հոնք Քոնկի, Մոսկուայի եւ կամ Թեհրանի հրապարակներուն վրայ բողոքողներու իրաւունքները, ոչ թէ անոր համար որ, անոնց պահանջները արդար չեն, այլ այն պատճառաւ, որ Թրամփի Ամերիկան ձախողած եւ հեղինակազրկուած է աշխարհի աչքին:

Ձախողումներու շարքին է նաեւ համավարակի նկատմամբ անտարբերութիւնը, անգիտանալը եւ նախապատրաստական քայլերու բացակայութիւնը, որոնց պատճառաւ Թրամփի Ամերիկան մահացածներու թիւով աշխարհի մէջ կը գրաւէ առաջին դիրքը: Իսկ երբ անցեալ շաբաթ այդ թիւը հասաւ 100 հազարի, երկրի ղեկավարը զլացաւ անգամ ցաւակցական խօսք ուղղելու ժողովուրդին:

Թրամփի Ամերիկային մէջ ձախողումներու շարքը շատ երկար է եւ կարելի չէ բոլորը թուարկել: Ամէնօրեայ սկանտալները, օրէնքներու ոտնահարումը, բռնութեան քաջալերումը, ցեղային խտրականութեան հանդէպ հանդուրժող վերաբերմունքը, օրինապաշտ բարձրաստիճան պաշտօնեաներու հեռացումը, փտախտը կը կազմեն Թրամփի վարչակազմի գլխաւոր յատկանիշները:

Միակ բանը, որուն համար Թրամփ կրնար որոշ չափով արդարանալ՝ տնտեսութիւնն էր, որ ան ժառանգ ստացած էր իր նախորդէն եւ կարողացած պահել: Այժմ այդ ալ քայքայուած է եւ 40 միլիոն ամերիկացիներ մատնուած են անգործութեան:

Ամերիկայի հեղինակազրկումը սկսաւ այն օրէն երբ Թրամփ անակնկալօրէն ընտրուեցաւ նախագահ: Անցնող երեք ու կէս տարիները եկան փաստելու որ, Թրամփի Ամերիկան ձախող փորձարկութիւն մըն էր, որ պէտք է հասնի իր աւարտին՝ որքան շուտ այդքան լաւ:

«ՄԱՍԻՍ»

«ԱՄՆ-ի Կողմէ Ֆինանսաւորուող Կայքը Հայաստանի Մէջ Ապատեղեկատուութիւն կը Տարածէ Վարակի Մասին

«Միացեալ Նահանգներու կողմէ ֆինանսաւորուող կայքը Հայաստանի մէջ ապատեղեկատուութիւն կը տարածէ COVID-19-ի մասին», - բրիտանական openDemocracy-ն այսպէս վերնագրած է այսօրուայ հրապարակած հետաքննական յօդուածը:

Խօսքը, ըստ այս աղբիւրին, Medmedia.am կայքի մասին է, որ գործարկուած է Թաւշեայ յեղափոխութենէն յետոյ «Երիտասարդ բժիշկներու հայկական միութիւն» հասարակական կազմակերպութեան կողմէ, որու ղեկավարն է միգաբան Գէորգ Գրիգորեան:

Medmedia-ն, ըստ հրապարակութեան, հակասական առողջապահական կայք մըն է, որ կը տարածէ «աներեւակայելի վտանգաւոր» ապատեղեկատուութիւն «Քորոնա» ժահրի մասին: Կայքը ստեղծուած է Ժողովրդավարութեան յանձնաժողովի փոքր դրամաշնորհներու ծրագիրով տրամադրուած գումարով, որ շնորհուած է անցեալ տարի Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան կողմէն: Ժողովրդավարութեան խթանման ուղղուած այս գումարը տարեկան մինչեւ 50 հազար տոլար է:

«Ամենատարածուած նիւթը սխալ տեղեկատուութիւն մը կը ներկայացնէր, որ դիահերձարաններէն մէկը առաջարկած է 100 հազար դրամ (205 տոլար) մահացած հիւանդի հարազատներուն, իրենց ստորագրութեան դիմաց փաստաթուղթի մը, ուր ըսուած է, որ մահի պատճառը COVID-19-ն է: Վերջերս հրապարակուած այլ յօդուածներով COVID-19-ը ներկայացուած է որպէս «կեղծ համավարակ», - նշուած է յօդուածին մէջ:

Կայքին մէջ կայ նաեւ հակապատուաստի արշաւ. կան պնդումներ, որ այժմ մշակման փուլը գտնուող պատուաստները իրականութեան մէջ կենսաբանական զէնք են:

«Երբ որ լրատուամիջոցը տարածում էր, որ մարդկանց սկսելու են չիփեր տեղադրել կամ մարդկանց հարազատներից փորձում են գումար վերցնել, որպէսզի մահը «Քորոնա» ժահրի անուան տակ գրանցեն, սկզբում ես մտածում էի, որ մարդիկ դրան լուրջ չեն վերաբերուում, բայց նմանատիպ լուրերի պատճառով, մարդիկ սկսել են հաւատալ այդ լուրերին: Դա լուրջ խանգարում է համակարգի աշխատանքին, քանի որ մարդիկ սկսել են չհաւատալ ժահրի գոյութեանը, եւ իրենց վարքագծում թոյլ են տալիս քայլեր, որը մեծ հաշուով կարող է նաեւ տարածման պատճառներից մէկը լինել»,- ըսաւ առողջապահութեան նախարարի մամլոյ խօսնակ Ալինա Նիկողոսեան:

Ապատեղեկատուութեան հարցերու փորձագէտ Քլեր Ուորտլը openDemocracy-ի հրապարակութեան մէջ ընդգծած է. «Ոչ մէկ արդարացում կայ մասնագիտական «լրատուական կայքի» համար, որ ան նման տեսակի տեսութիւններ առաջ մղէ [...] Աւելի հաւանական է, որ մարդիկ հաւատան անոր եւ ապա կիսուին ուրիշներու հետ, քանի որ անոնք կը հաւատային, որ այն ստուգուած է «պաշտօնական աղբիւրի» կողմէն»:

Հայաստանի Եւրոպական Միութեան պատուիրակութիւնը openDemocracy-ին ըսած է, որ գրեթէ 10 հազար եւրօ մէկ այլ Հասարակական Կազմակերպութեան կողմէ «ենթաշնորհուած» է երիտասարդ բժիշկներու հայկական միութեան:

Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը «Ազատութեան» փոխանցեց, որ միութեան տրամադրած դրամաշնորհը նախատեսուած էր նախագիծի մը համար, որ կը բարձրացնէ թափանցիկութիւնը, հաշուետուութիւնը եւ կը նուազեցնէ քոռուփցիայի ռիսկերը վտանգները:

Պուլկարիայէն Օգնութիւն Հայաստանին

Մայիսին Պուլկարիոյ կառավարութիւնը որոշում կայացուցած էր Հայաստանին «Քորոնա» ժահրի դէմ պայքարին աջակցելու համար յատկացնել մարդասիրական օգնութիւն՝ բժշկական պարագաներու տեսքով:

3 Յունիսին Պուլկարիոյ կառավարութեան անունով Հայաստանի մէջ Պուլկարիոյ դեսպան Մարիա Պաւլովա-Յոցորկովան ՀՀ առողջապահութեան նախարարի տեղակալ Անահիտ Աւանէսեանին փոխանցած է Պուլկարիայէն Հայաստան փոխադրուած 500 հաւաքածու բժշկական պարագաներ (պաշտպանիչ համազգեստ, սաղաւարտներ եւ պաշտպանիչ ակնոցներ):

ՀՀ ԱԳՆ-ը բարձր կը գնահատած է գործընկերներու աջակցութիւնը եւ բարեկամական այս քայլը՝ համավարակի դէմ միասնական պայքարի ծիրէն ներս:

Պղտոր Ջուրի Բազում Որսորդներ

ԱՒԵՏԻՍ ՌԱՁՄԻԿ

Զարաբաստիկ համաճարակը կլանած է մարդկութիւնը: Անկանխատեսելի եւ համարեա անհաւատալի իրողութեան մը դէմ յանդիման գտնուեցանք, երբ աներեւոյթ հրէշ-ուրուական մը սպառնաց իր ճիրաններուն մէջ պլլուած պահել մարդոց կեանքն ու ապահովութիւնը, առողջութիւնն ու կեանքի բնականոն առօրեան: Կայծակնային արագութեամբ, մէկ օրէն միւսը, փոխուեցան կեանքին օրէնքները, մարդկանց յարաբերութեան կանոնները եւ ցարդ ընդունուած կարգերը: Համաճարակին զարհուրանքը, երբեմն իր իսկական տարողութենէն աւելի ուռճացած, համայնակուլ տգեղութեամբ ընկճեց մարդոց հոգեկանն ու տրամադրութիւնները: Խորքին մէջ սարսափն ու խուճապը, անտեսանելիին հանդէպ սոսկավիթխար կերպարանքի երեւակայութիւնը աւելի կքեցին ահասարսափ բազմութիւնները, յատկապէս՝ տարեցները անոնց: Վարակը իր գերանդիով դեռ կը շարունակէ իր չարաղէտ սպառնալիքը:

Ուշարժան է, թէ մեծ պետութիւններ եւս ցնցուեցան աղէտէն: Եւրոպական երկիրներ մատնուեցան ահազանգի՝ իր ողբերգական հետեւանքներով (Իտալիա եւ Սպանիա մանաւանդ): Առողջապահական վտանգին առընթեր, տնտեսական գահավիժումը, հոգեմտային պրկումները եւ անորոշին դիմաց անորոշութեան անդոհանքը վստահաբար պիտի ունենան ծանրակշիռ աւերներ:

Տնտեսապէս ամուր պետութիւններ այսօր ճգնաժամի մէջ են: Ինքնաբաւ կարծուած երկիրներ կը դիմադրաւեն գործազրկութեան աճին գալիք պատուհասը: Նիւթապէս կայուն համարուած հանրապետութիւններ պիտի դիմակալեն ընկերային կեանքի ցնցումներուն փորձաքարը: Փաստօրէն, էապէս շրջուեցաւ կեանքի ընթացիկ հունը:

Այս աշխարհացունց ժամանակաշրջանի բիրտ թաթէն, բնականաբար, զերծ չմնաց Հայաստան:

Տնտեսապէս ոչ նախանձելի վիճակի մէջ գտնուող, պատերազմի մնայուն սպառնալիքի դիմաց պինդ կանգնած, աշխարհագրականօրէն մեկուսացեալ, բնական հարստութիւններով սահմանափակ Հայաստան ինքնաբերաբար պիտի գտնուէր առաւել խոցելի պայմաններու մէջ: Եւ եթէ աւելցնենք, որ 2018-ին երկիրը ապրեցաւ ժողովրդային ընդվզումի եւ իշխանափոխութեան բեկումնային հանգրուան մը, որու հետեւանքով ջուրի երես եկան նախկին իշխանաւորներուն սանձարձակ չարաշահութեանց ահռելի շղթան եւ ամենաթողութեան կործանարար փաստերը, ապա հասկնալի է որ համաճարակը լրջօրէն պիտի խախտէր նոր իշխանութեանց սկսած բարեփոխութիւններու ընթացքը եւ թեւաթափէր անոնց սկսած աշխատանքը: Ուրեմն՝ ներքին, տնտեսական եւ առողջապահական հարցերը եկան բարդուելու Հայաստանի պետական այրերու ուսերուն, որոնք առ ի պաշտօնէ պիտի ջանան հարթել ցցուող խոչերն ու խութերը:

Կարելի է ըսել, թէ բախտաւոր օրերու մէջ չգտնուեցան 2018-էն ետք երկրին ղեկը ստանձնած ոչ փորձառու երիտասարդ տարրերը: Նողկալի համաճարակը կաշկանդեց անոնց գործունէութեան թափը:

Շատեր համավարակին դէմ շղթայազերծուած պայքարը, իրաւամբ կը նմանցնեն պատերազմի: Մարդկութիւնը պատերազմի մէջ է՝ յանուն առողջութեան եւ վարակազերծ միջավայրի:

Հետեւաբար՝ Հայաստան եւս պատերազմի մէջ է: Ուրեմն, ո՞րն է ելքը, եթէ ոչ՝ միահամուռ պայքար ակամայից ստեղծուած գահավիժող կացութեան դէմ. միասնական ջանքեր՝ առաւելագոյնս վնասազերծելու աներեւոյթ թշնամին՝ պսակաձեւ ժահրը:

Այս պղտորած իրավիճակը ծնունդ տուաւ պղտոր ջուրի որսորդներու. եւ... բազմաթիւ որսորդներու, որոնք կարծես ակնկառոյց կը սպասէին առիթի մը, վարկաբեկելու իշխանութիւնները, զանոնք խծբծելու անյազօրէն: Կարծէք երկնառաք նուէր ստացան, ժահրին միջոցաւ, թիրախաւորելու պետական այրերը, խոշորացոյցի տակ առնելու անոնց խոցելի թերութիւնները, բացթողումները, ակամայ վրիպումները: Ինչպէս ըսինք, պետութիւնն ու ժողովուրդը կատաղի պատերազմի մէջ են ժահրին դէմ, տնտեսական անկումին դէմ, անդին՝ չարակամներ, նենգամիտներ, քինախնդիրներ, յաչադկոտ տարրեր մէկ կտուրի տակ խռնուած, մի գուցէ հոգեկան մե՛ծ ուրախութեամբ կը հարուածեն ու կը չարաբանեն պետութեան ճիգերն ու անոր որդեգրած միջոցառումները: Տեղին է հարց տալ.- դուք որո՞ւ կը ծառայէք ո՛վ դժգոհներ եւ չարախօսներ. մի՞թէ դուք ալ քաղաքացիներ չէք Հայաստանի Հանրապետութեան. մի՞թէ դուք ալ պիտի չտուժէք, երբ տուժէ հայրենիքը: Ի՞նչ խիղճով ձեր սիրտերը կը զովացնէք կառավարութեան խարխափումներուն ի տես, երբ դուք ալ կրնաք վնասուիլ այս համատարած աղէտի ընթացքին: Ժամանակը չէ՛, գէթ այս հանգրուանին, ուժերու միատեղ գերլարումով փրկել անցանկալի ճահիճի մէջ ինկած երկիրը: Թէ՝ երջանիկ կ՛ըլլաք, երբ ձեր այս կամ այն հայրենակիցը կը տառապի, կը ձախողի, կը կքի: Այսքա՞ն մաղձ ու քէն, ոխ ու ատելութիւն ձեզի շնչախեղդ չի՞ դարձներ:

Արդարեւ, քաղաքացիական տարրական գիտակցութիւնը եւ կամ հայրենասիրական դոյզն զգացումը պիտի թելադրէին գէթ այս փուլին միանալու երկրին փրկութեան աշխատանքներուն: Սա ոչ յորդորի, ոչ բարեմաղթանքի կը կարօտի, այլեւ՝ նուազագոյն գիտակցութեան՝ պահուն պարտադրած իրողութեան ի տես:

Իսկ ո՞վքեր պիտի դառնային պղտոր ջուրի որսորդները: Բնականաբար՝ իշխանութիւնը կորսնցուցածներ, անոնց հետեւորդները, անձնական նախանձէ ղղագրգիռ դարձածներ, ապագայի իշխանութեան ձգտող յաւակնորդներ, իրենց ակնկալութեանց մէջ յուսախաբներ եւ այլն, որոնք իրենց մանր հաշիւները նախադասելով, անգիտանալով առկայ պատուհասին ողջ օրհասականութիւնը, մոռնալով որ յետագային կրնայ գալ նաեւ հաշուեյարդարի պահը, անիմաստ եւ անտեղի աղմուկով ոչ միայն ջուր կը պղտորեն, այլեւ՝ միտքեր ու տրամադրութիւններ: Սա պետականութեան, ժողովուրդին եւ բնականոն կեանքին դէմ ուղղուած ծածուկ սադրանք չէ՞: Անպարկեշտ որսորդներու այս խռպոտ համազարկը ազգային անվտանգութեան հասցէագրուած մեքենայութիւն չէ՞:

Սթափեցէ՛ք այլեւս, պղտոր ջուրի գոյնզգոյն որսորդներ: Որսորդները միշտ չէ որ կը հասնին իրենց որսերուն՝ նպատակներուն...:

Նամակ Խմբագրութեան

Մայիս 21, 2020
Պատուարժան Խմբագրութիւն
ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի
Փասատինա

ՄԱՍԻՍը երջանիկ կը դարձնէ զիս եւ շնորհակալ կ՛ըլլամ միշտ ծանրակշիռ եւ հաւասարակշիռ յօդուածներուն համար: Նկատեցի Դոկտ. Մինաս Գոճայեանի շատ տեղին ու ազգասէր հայորդիի ու մտաւորականի կարճ եւ ազդու դիտողութիւնը, չըսելու համար զայրոյթը, այդ անտանելի «Պարկ»ի մասին:

Ինծի կը մնայ համբուրել քեզ Սիրելի Մինաս, նոյնիսկ ժահրի այս օրերուն, յայտնելով իմ զարմանքը եւ հիասթափութիւնը թէ ո՛ւր պիտի հասնի մեր մայրենի լեզուին զարիվայրը, անդունդէն վար, սկսեալ զարմանալիօրէն եւ դժբախտաբար Հայրենիքէն:

Պիտի զարմանաս Մինաս երբ ըսեմ թէ 15 վայրկեան առաւ մինչեւ որ այդ «Պարկ»ին ինչ ըլլալը հասկցայ: Կարծէք թէ Hyde Park Corner-ը ուզած են կապկել այն ալ ո՛չ թէ համեստօրէն «անկիւն» մը զետեղելով, ինչպէս Լոնտոնի պարագային, այլ կեդրոնը մեր մայրաքաղաքին: Որքան արդար ես Սիրելի Մինաս երբ հայանուններ կը տրամադրես հայրենիքի հայերէն գիտցողներուն, անոնց աչքին մարգարիտներ փայլեցնելով: «Հայայզի» եւ կամ «Հայ Պուրակ», եւ կամ որեւէ մին միւսներէն որքան հպարտութեամբ կ՛արտասանուին նոյնիսկ երախաներու բերնով:

Այո՛, խնդրանքս նոյնն է, անպայման փոխեցէ՛ք անունը եւ ընտրեցէ՛ք առաջինն ու կամ միւսներէն որեւէ մին եթէ կ՛ուզէք որ իսկական հայեր այցելեն պուրակն ու շնչեն հայրենի զեփիւռը:

Յարգանօք
Տ. Ջաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեան
Կլէնտէյլ

Փրոֆ. Արտէմ Փաթափութեան Հեղինակաւոր ՔԱՎԼԻԻ Մրցանակի 2020-ի Դափնեկիր

Ամերիկահայ յայտնի գիտնական Փրոֆ. Արտէմ Փաթափութեան արժանացաւ գիտութեան բնագաւառի հեղինակաւոր ՔԱՎԼԻ մրցանակին, տրուած՝ Նորվեկ Արքայական Գիտութեանց Ակադեմիայն կողմէ, անոր, ջղային դրութեանց, մարդկային մարմիններու ճշման եւ շփումներու զգացողութեան, ազդեցութիւնը սրտի եւ այլ մարդկային գործարաններու բջիջներուն վրայ իր նորայայտ տեսութիւններու գիւտարարութեան առ ի գնահատական:

Փաթափութեան մէկ միլիոն տոլարի մրցանակը պիտի կիսէ Սան Ֆրասիսքոյի Գալիֆորնիա Համալսարանի գիտաշխատող Տէյվիտ Ճուլիուսի հետ, որ իր կարգին բացայայտած է թէ մարմինները ինչպէս կը զգան տաքն ու պաղը: Ջղաբանութեան ոլորտին մէջ, Քավլիի Մրցանակային Յանձնաժողովի նախագահ Քրիստինէ Վալհովտ յայտնեց որ անոնց յայտնագործ գիւտերը յեղաշրջական կը նկատուին գիտական աշխարհին մէջ ու մեծ ազդեցութիւն պիտի ունենան մագկային առողջութեան խնդիրներու լուծում բերելով:

Քավլի մրցանակը կը միտի մրցիլ Նոպելեան մրցանակին հետ եւ կը շնորհուի երկու տարին անգամ մը այն գիտնականներուն, որոնք էական գիւտեր իրագործած են Աստղագիտութեան, Նանո-աթոմային թեքնոլոժիին եւ ջղաբանութեան բնագաւառներուն մէջ: Այս տարուայ դափնեկիրներու անունները հրապարակուեցան Նիւ Եորքի Համաշխարհային Գիտական Փառատօնի օրերուն:

53 ամեայ Փաթափութեան ծնած է Պէյրութ եւ կրտսեր զաւակն է հանրածանօթ գրող-թատերագիր Սարգիս Վահագնին եւ Դաստիարակ, Տնօրէնուհի Հայկուհի Աճէմեան-Փաթափութեանին: Լիբանանի ներքաղաքացիական կռիւներուն պատճառով ընտանիքին հետ փոխադրուած է Լոս Անճելէս, ուր իր պսակաւորի աստիճանը ստացած է Հարաւային Գալիֆորնիայի Համալսարանէն (Եու Սի Էլ Էյ), իսկ դոկտորականը՝ հռչակաւոր ՔԱԼԹԷՔ համալսարանէն: Ամոսնացած է եւ ունի մանչ զաւակ մը: 1982-էն ի վեր կը ղեկավարէ Սքրիբս (SCRIPPS) գիտական մեծ հաստատութեան «Փաթափութեան փորձագիտական Տարրալուծարան»ը:

Massis Weekly

Volume 40, No. 21 **Saturday, JUNE 06, 2020**

Prime Minister Nikol Pashinyan and His Family Infected with Coronavirus

YEREVAN -- Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has been infected with the coronavirus. He announced this live on Facebook.

"I didn't have any symptoms, I decided to take a test as I was planning to visit the frontline", said Pashinyan, adding that his whole family was infected.

"It's obvious that my family members were infected by me and I can guess where and how I got infected," he said in a live Facebook broadcast. He suggested that he contracted the virus from a government employee who served him water during a recent government meeting in Yerevan.

"I will be working from home, namely the prime minister's residence," Pashinyan went on. "I have all necessary conditions here."

Pashinyan's spokeswoman, Mane Gevorgyan, said later in the day that there are no plans yet to have members of the Armenian government or the prime minister's staff to undergo coronavirus tests. But Gevorgyan did not exclude that such tests will be carried out if they are recommended by doctors.

"The government officials who have been in contact with the prime minister have followed the set rules: they wear masks, practice social distancing, disinfect hands and so on," she wrote on Facebook.

Pashinyan said in this regard that he believes he might have only infected "as few people in the government as possible."

Armenian Government Threatens to Re-impose Nationwide Lockdown if Citizens Continue to Ignore Safety Regulations

YEREVAN (Combined Sources) -- Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan on Tuesday threatened to issue a curfew order if his fellow citizens continue to ignore the safety regulations imposed to contain the spread of coronavirus. He also told law enforcement agencies to more stringently monitor their observance.

"The main question is why is this happening to us? I want to once again state that our main problem is non-compliance with anti-epidemiological rules. We are sure that compliance with the rules will lead to a reduction in the number of coronavirus infections," the prime minister said.

At the same time, he noted that after the 2018 'velvet revolution', the atmosphere of fear disappeared in the country, but the 'atmosphere of law-abidingness' has not yet replaced it.

He said that he had convened a meeting of the task force, set up to enforce the state of emergency, this morning and stated that the safety rules must be observed and that strict control must be exercised over their implementation, regardless of counterarguments.

He said the government would either reinstate the restrictions and

Continued on page 4

US-Funded Website Spreading COVID Misinformation in Armenia

The US government is funding a website in Armenia which is spreading disinformation about the coronavirus pandemic, including warnings that Armenians ought to "refuse" future vaccine programmes, according to an investigation by the British news website openDemocracy.

The website, Medmedia.am, was launched in 2019 – amid a mushrooming of new ultra-conservative groups following Armenia's 2018 'velvet revolution' – by an NGO led by a controversial doctor called Gevorg Grigoryan.

Medmedia.am was established with money from the Democracy Commission Small Grants programme, awarded to the NGO by the US embassy in Armenia last year. These grants, intended to "promote democracy", are worth up to $50,000 a year.

In May, the site's most-read page called on Armenians to "refuse all potential [COVID-19] vaccination

Continued on page 4

Artsakh President to Aliyev: 'Never Try to Speak to Us in the Language of Force'

STEPANAKERT — If the President of Azerbaijan has chosen to resolve the Karabakh issue by force, "we are ready," the newly elected President of Artsakh Arayik Harutyunyan said on live Facebook.post.

"If you have chosen the way to solve the issue through force, we are ready. We are ready, and I want to assure you that the results will be clear to us. What we had in 1994, we will have today. Never dare to speak to us in the language of force. "You have the opportunity to correct your 'historical inaccuracies,' but it will be devastating for Azerbaijan.

We are ready for a reasonable solution to the issue through negotiations. The statements you have made that it is only the phased version, of course, it can be solved in phases, but only in one option: first of all, recognition of the right Artsakh to self-determination; secondly, acceptance of our security guarantees, after which only negotiations. There will be no other option," the Artsakh President said.

President Putin Calls PM Pashinyan: Offers Russia's Readiness to Help Armenia Fight COVID-19 Pandemic

YEREVAN (RFE/RL) -- Russian President Vladimir Putin telephoned Prime Minister Nikol Pashinyan on Monday to congratulate him on his 45th birthday anniversary and offer Russia's assistance for ongoing efforts to stop the spread of coronavirus in Armenia.

The phone call was reported shortly after Pashinyan announced that he and members of his family have tested positive for the virus. According to official Russian and Armenian sources, Putin wished them a speedy recovery from the disease.

An Armenian government statement on the conversation said the two leaders then talked about the pandemic and "possible further developments." "In this context they discussed cooperation between the health ministries of the two countries," it said.

"President Vladimir Putin emphasized the Russian Federation's readiness to assist Armenia in the fight against the pandemic," added the statement.

According to the Kremlin's readout of the phone call, Pashinyan thanked Putin for the Russian assistance already provided to his country.

In early April, the Russian military sent a team of medics and special equipment to Armenia to help authorities there detect and prevent coronavirus cases among Armenian and Russian military personnel serving in the country. The equipment included a coronavirus testing lab and a sample collection system for COVID-19 tests.

Also, the Armenian government has imported other coronavirus-related medical supplies from Russia.

Pashinian's office also reported that Putin invited Pashinyan to take part in a military parade that will be held in Moscow on June 24 as part of official celebrations of the 75th anniversary of the Soviet victory over Nazi Germany. It said the Armenian leader expressed hope that he will recover from the virus by that time.

Armenian Troops to Participate in Moscow Military Parade

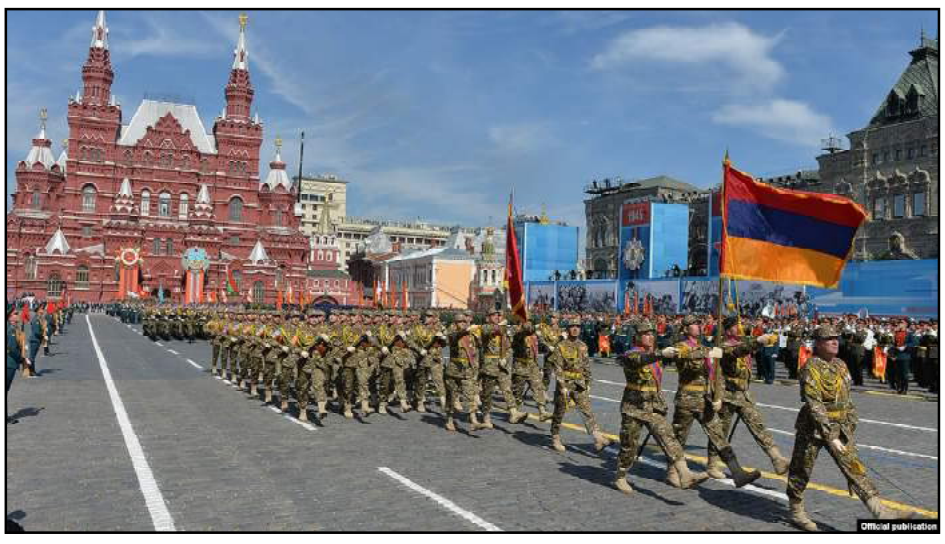

YEREVAN - Armenian soldiers will march in the upcoming Russian military parade in Moscow that will mark the 75th anniversary of the Soviet victory over Nazi Germany in World War Two, the Defense Ministry in Yerevan said on Tuesday.

The Red Square parade, originally scheduled for May 9, was postponed by the Kremlin in April due to the coronavirus pandemic. President Vladimir Putin announced last week that it will be held on June 24 despite the continuing spread of coronavirus in Russia.

Putin told Russian Defense Minister Sergei Shoygu to ensure "the strictest security standards while preparing for the parade." "The risks for all participants must be kept to a minimum and better excluded," he said.

Like the armed forces of other ex-Soviet states, the Armenian military has been invited to participate in the annual display of Russia's military might.

Defense Ministry spokeswoman Shushan Stepanyan told RFE/RL's Armenian service that 75 Armenian army soldiers will join thousands of

Continued on page 3

GYO Statement on Nationwide Protests

Over the last several days, America has reeled over the recent examples of police brutality and racism that has plagued this country for centuries. These reprehensible acts of police violence have spurred a wave of protests across the nation in response to the horrific death of George Floyd at the hands of four police officers. We believe these protests need to remain peaceful and nonviolent in order to preserve the true message of the Black Lives Matter Movement.

As Armenian-Americans we cannot stand by silently while our friends in the African American community are continually targeted, harassed, and persecuted by the forces of racism and oppression prevalent within the American law enforcement system.

The Gaidz Youth Organization demands that the relevant agencies and government officials within Minnesota thoroughly investigate the unjust and tragic death of George Floyd at the hands of four of Minneapolis' "finest". We applaud the swift arrest of officer Derek Chauvin and call for an immediate investigation and indictment of the other three officers present that day. We call on all law enforcement agencies and public officials across the country to implement strong policies and reforms to prevent any further atrocities from ever being committed upon our fellow citizens by law enforcement.

Our thoughts and sympathies are with the families of the victims and we stand in solidarity with the rest of this nation as we mourn the loss of our fellow Americans to these outrages.

The Gaidz Youth Organization
Board of Directors

Rep. Cox Urges Congress for Aid to Armenia and Artsakh

WASHINGTON, D.C. – Representative TJ Cox (D-21) issued a statement urging the House of Representatives to increase aid to Armenia and is advocating for demining to resume in Artsakh (Nagorno Karabakh) as Congress begins to work on its annual appropriations bills for Fiscal Year 2021.

"I am proud to support an appropriations package that makes progress on a policy priority of the vibrant Armenian American community in the Central Valley," said Rep. Cox. "As a proud member of the Congressional Armenian Caucus, I know firsthand how important these federal resources are to the safety and prosperity of Nagorno Karabakh."

The statement reiterated Rep. Cox's commitment to advocating for the Armenian communities of California's Central Valley whose voices have often been ignored in the legislative process.

"We commend Rep. Cox for taking a this initiative in Congress, fighting for the prosperity of Armenia and Artsakh and ensuring that the much needed aid is not cut and demining is still a high priority issue," said Sevak

Khatchadorian, Chairman of the Armenian Council of America (ACA).

"Issues important to the Armenian American community in my district are a priority of mine, and I will continue to support the efforts to invest in peace, while creating a positive relationship between the US, Armenia, and Artsakh," added Rep. Cox.

The Armenian Council of America is committed to promote the civic and civil rights interests of the Armenian American community, and to champion the causes and concerns of the Armenian-American community within local, state, and federal governments.

All Airlines Certified in Armenia Banned From Flying to the European Union

YEREVAN -- All airlines certified in Armenia have been banned from flying to the European Union. The decision follows the hearings of the Armenian Civil Aviation Committee (CAC) and six Armenian air carriers, the European Commission informs.

The European Commission on Tuesday updated the EU Air Safety List, the list of airlines that are subject to an operating ban or operational restrictions within the European Union

as they do not meet international safety standards. The Commission wishes to

Continued on page 4

Colorado State Capitol Khachkar Vandalized

DENVER- In the wake of recent protests against law enforcement for the unjust death of George Floyd by police in Minnesota, a khachkar prominently displayed at the Colorado State Capitol building, was defaced and vandalized with graffiti on Friday amid mass protests.

In a statement by the Armenians of Colorado Board of Directors, the Board thanked the community and urged them not to attempt to repair the khachkar due to its delicate material and also that it is located on state property.

The statement continued by informing the public that a khachkar craftsman has been contacted and is in the process to be repaired in the months ahead. The culprits of the crime have not yet been identified.

The khachkar was unveiled during the 100th anniversary of the Armenian Genocide on April 24, 2015 as a tribute to victims of all crimes against humanity.

For more information, or to make a donation email
armeniansofcolorado1@gmail.com

Rakel Dink and Hrant Dink Foundation Receive Death Threats Via Email

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔ ՀԻՄՆԱՐԿ

ISTANBUL — Rakel Dink wife of assassinated Istanbul-Armenian journalist Hrant Dink and attorneys of Dink foundation are threatened with death, according to a written statement the foundation released on May 29:

"We would like to share with the public that on 27-28 May 2020 the Hrant Dink Foundation received a written death threat via email. We have duly notified the Sisli Police Headquarters and the Istanbul Governorship in writing. The email included the phrase 'We may turn up one night, when you least expect it', a slogan used boastfully in certain circles, and the very same slogan we were well used to hearing before Hrant Dink was so publicly assassinated, and with the knowledge of official bodies, on 19 January 2007. The threat accuses the Hrant Dink Foundation of telling 'tales of fraternity', demands us to leave the country and threatens Rakel Dink and the foundation's lawyer with death.

The recent rise in unconstrained hate speech and racist, discriminatory discourse only serves to trigger, encourage and instigate such horrendous attitudes. It is the duty and responsibility of all actors engaged in politics in Turkey to work towards ensuring

equality, freedom and justice for all citizens. We therefore believe that it is our duty to share this statement with the public to remind the authorities of their responsibilities and to emphasize the serious nature of the climate that has been created.

The Hrant Dink Foundation was established in 2007 to contribute to a just, free and equal Turkey; since then we have been doing all we can to work towards achieving these goals. We at the Hrant Dink Foundation would like to publicly announce that we will continue to combat discrimination in pursuit of our dream of a country that embraces difference, where all can live together peacefully, and where freedom of expression prevails."

Armenian Troops to Participate

Continued from page 2

Russian troops in marching through Red Square. She said they will carry not only an Armenian national flag but also the banner of a Red Army division that mostly consisted of Armenians and reached Berlin in May 1945.

Putin invited Prime Minister Nikol Pashinyan to attend the parade when they spoke by phone on Monday. Pashinian accepted the invitation, saying that he hopes to recover from coronavirus by June 24.

Dr. Ardem Patapoutian Awarded Norwegian Academy of Science 2020 Kavli Prize in Neuroscience

LA JOLLA, CA — Scripps Research Professor and neurobiologist Ardem Patapoutian, PhD, has been awarded the 2020 Kavli Prize in Neuroscience, a prestigious distinction presented by The Norwegian Academy of Science and Letters, The Norwegian Ministry of Education and Research and The Kavli Foundation.

The announcement came on Wednesday during the World Science Festival in New York, where Kavli Prize winners also were named in the fields of astrophysics and nanoscience.

Patapoutian shares the neuroscience award—which includes a prize of $1 million—with co-winner David Julius, PhD, of University of California, San Francisco. Patapoutian and Julius are recognized for their fundamental discoveries of the molecular mechanisms of touch, temperature and pain.

With today's pronouncement, Patapoutian becomes the first Scripps Research scientist to win The Kavli Prize.

"Scripps Research sincerely congratulates Ardem on this prestigious award for his groundbreaking discoveries that have greatly expanded our understanding of the sensory nervous system," says Peter Schultz, PhD, President and CEO of Scripps Research. "The Kavli Prize recognizes remarkable contributions to science, and that certainly describes Ardem's work."

Patapoutian discovered pressure-sensitive proteins, PIEZO1 and PIEZO2, that enable the sense of touch and underlie the function of many other tissues and cell types. This key discovery a decade ago has led to new findings that shed light on how to treat a variety of diseases, from heart failure to chronic pain. While the most impactful applications today deal with human health, the proteins Patapoutian discovered are highly conserved throughout the animal kingdom and are essential of pressure sensing in all mammals. They affect red blood cell volume, vascular physiology and underlie a broad range of human genetic disorders.

The Kavli Prize committee notes that while the body's mechanisms for sensing taste and light had been described, a molecular basis for how temperature and pressure are detected and encoded into electrical signals had been lacking before the discoveries of Patapoutian and Julius.

Patapoutian's discoveries "opened the door to understanding mechanobiology, an emerging field of science that intersects biology, engineering and physics," the Kavli Prize committee says. Mechanobiology focuses on how physical forces and changes in the mechanical properties of cells and tissues contribute to health and disease.

Patapoutian was born in Beirut, Lebanon, he earned his doctorate in biology from the California Institute of Technology in 1996 and joined the Scripps Research faculty in 2000 after completing a postdoctoral fellowship at University of California, San Francisco. In 2017, he was named to the National Academy of Sciences. He has received many other honors and awards spanning two decades, including the 2019 Rosenstiel Award for Distinguished Work in Basic Medical Research (also with David Julius). In addition to his work at Scripps Research, Patapoutian serves as an investigator at the Howard Hughes Medical Institute.

The Kavli Prize Laureates are selected by The Norwegian Academy of Science and Letters and are traditionally celebrated in Oslo, Norway, in a ceremony presided over by the Royal Family, where they receive gold medals for their achievements. Due to the COVID-19 pandemic, this year's award ceremony is postponed and will be held together with the 2022 award ceremony in September 2022.

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
MEMBER
NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC
Garine Depoyan
626-755-4773
554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106
ghdepoyan@gmail.com

"Armenians and Kurds in the Late Ottoman Empire: A Social History" Online Discussion by Dr. Ümit Kurt

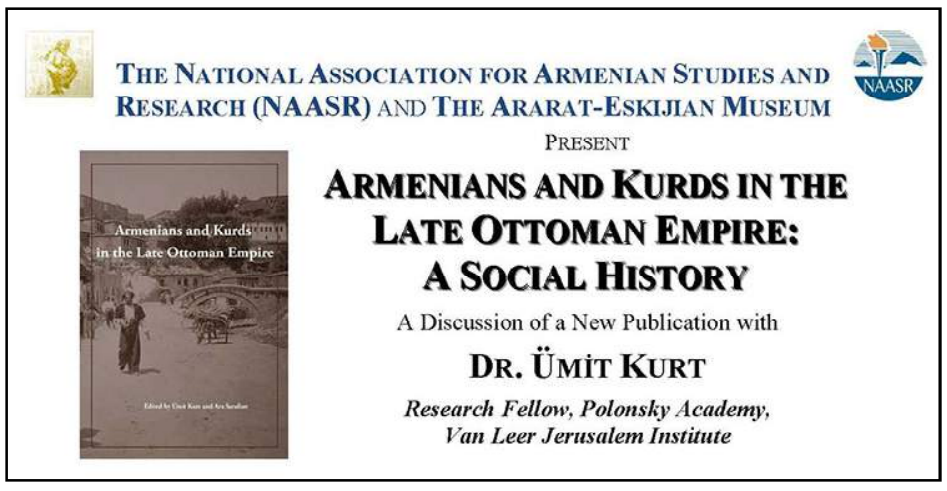

BELMONT -- The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) and The Ararat-Eskijian Museum to Present "Armenians and Kurds in the Late Ottoman Empire: A Social History" A Discussion of a New Publication with Dr. Ümit Kurt, Research Fellow, Polonsky Academy, Van Leer Jerusalem Institute on Sunday, June 7, 2020 at 4:00 pm (ET), 1:00 pm (PT)

In this online presentation Dr. Kurt will discuss the new publication Armenians and Kurds in the Late Ottoman Empire (California State University, Fresno, 2020), co-edited with Ara Sarafian. The volume explores new avenues of research and analysis for understanding modern Armenian and regional history in the late Ottoman Empire, including the Hamidian massacres of 1894-96, the interaction of the Ottoman state and Armenian political activists and revolutionaries, and the methodical exclusion of Kurds in mainstream historiographies of the Middle East, among other issues.

Dr. Ümit Kurt is currently a research fellow at Polonsky Academy in the Van Leer Jerusalem Institute, and teaches in the Department of Middle Eastern and African History at the University of Tel Aviv. He received his doctorate in the Department of History at Clark University. He is the author of The Great, Hopeless Turkish Race: Fundamentals of Turkish Nationalism in the Turkish Homeland, 1911-1916 (2012; in Turkish) and Antep 1915: Genocide and Perpetrators (2018, in Turkish), and the co-author with Taner Akçam of The Spirit of the Laws: The Plunder of Wealth in the Armenian Genocide (2015), translator of Heroic Battle of Aintab (2018), and the co-editor of Armenians and Kurds in the Late Ottoman Empire.

The presention will be Live on Zoom (registration required). Registration Link: https://us02web.zoom.us/webinar/register/WN_8oyON80TS-CI6Gl-5z5OJg

And YouTube: https://www.youtube.com/c/ArmenianStudies

Armenian Museum of America to Digitize 13th Century Garabed Gospel

WATERTOWN -- The Armenian Museum of America has announced the upcoming digitization of the most important piece in it's collection, the Garabed Gospel, 1207 AD. The Garabed Gospel was delivered by Museum staff to the Northeast Document Conservation Center earlier this year and the digitization process is slated to begin very soon! This project is part of the Museum's ongoing effort to maintain and preserve in perpetuity an active program of collecting, conserving, and documenting Armenian artifacts, books, and publications.

The scribe Garabed created this extraordinary work in 1207 A.D, at the monastery of Surp Garabed near the town of Jurak during the reign of Levon I of Cilicia. It required eleven years to complete the book and the elderly scribe noted that he went blind during that period. The book was given to priest Vartan, the donor's ancestor, who returned with the book to his home in the town of Tomarza, where it remained for over 700 years passed down within one family lineage of priests (the Der Garabedian/Hazarshahian/Chorbajian family.) The name of each generation of priests is noted in the Gospel Book for over thirty-five generations. The Gospel Book escaped the death and destruction that many in the Der Garabedian family suffered in the Armenian Genocide.

The Garabed Gospel Book is made of 250 pages of goat skin, covered with leather-bound wooden covers. The text is in double columns in black ink with decorative figures on the pages edges in red ink. The artistic style is relatively crude, typical of the Cilician style. The larger size of the book is also typical of this early period. In the later mature Cilician style, Gospel books are often small enough to be carried in one hand, with refined delicate artwork.

https://www.armenianmuseum.org/gospelbook for the full story of the Garabed Gospel.

Armenian Government Threatens

Continued from page 1

issue a curfew order that would result in new economic and social shocks or all - the government, civil society, citizens, should take control of this situation and achieve quick results.

"I want to note that the healthcare system keeps telling us that we should impose lockdown restrictions as soon as possible, and the office of the commandant [enforcing the state of emergency in Armenia] discusses that issue on an almost daily basis," he told a news briefing held outside his official residence.

"But the problem, my dear compatriots, is that we have already gone through a period of restrictions and seen that it brings about very serious, almost disastrous socioeconomic consequences," he said. "We made 100 billion drams ($206 million) available for social and economic assistance [to citizens and businesses] during that period."

"But one has to understand that the state's resources are not unlimited and in case of another lockdown we could end up facing the kind of economic crisis which we would not be able to overcome for many years," added Pashinyan.

He noted that regardless of the chosen path, control over compliance with the rules should be strictly observed. The prime minister said that there are two to three days to make a difference.

US-Funded Website Spreading

Continued from page 1

programmes". It has had 131,000 views and 28,000 social media likes (big numbers in a country with a population of less than 3 million).

The second most popular piece claimed, incorrectly, that a morgue offered 100,000 AMD ($205) to a dead patient's relatives to sign a document saying the death was caused by COVID-19. Other recent pieces have described COVID-19 as a "fake pandemic".

This week, the group's official Facebook page claimed that the government led by prime minister Nikol Pashinyan, had "completely failed the fight" against coronavirus.

A disclaimer at the bottom of the Medmedia.am website says that it has been "funded through a Department of State Public Affairs Section grant" but that its articles "do not necessarily reflect" the views of the US government.

A post on the US embassy's website in Armenia said grants under the Democracy Commission Small Grants Program – which are worth up to $50,000 – are awarded on a competitive basis to local NGOs and are meant to focus on issues like transparency and accountability in governance, advancing human rights, eliminating corruption, and enhancing economic growth and development. The US State Department declined to comment on questions about the size of the grant or its review process.

The openDemocracy investigation found that, while Medmedia had published some news articles, most of its opinion pieces were republished Facebook posts that spread false information.

All Airlines Certified in Armenia

Continued from page 2

ensure the highest level of air safety for all passengers travelling in the European Union.

Commissioner for Transport Adina Valean said: "The EU Air Safety List should be used as an instrument that helps airlines and countries listed reassess and improve their flying standards. The decision to include the Armenian carriers on the EU Air Safety List has been made based on the unanimous opinion delivered by the Air Safety Committee. The Commission, with the assistance of the European Union Aviation Safety Agency, stands ready to cooperate and invest in Armenia to improve its aviation safety."

Following today's update, a total of 96 airlines are banned from EU skies:

90 airlines certified in 16 states*, due to inadequate safety oversight by the aviation authorities from these states;

Six individual airlines, based on serious safety deficiencies identified: Avior Airlines (Venezuela), Blue Wing Airlines (Suriname), Iran Aseman Airlines (Iran), Iraqi Airways (Iraq), MedView Airlines (Nigeria) and Air Zimbabwe (Zimbabwe).

An additional three airlines are subject to operational restrictions and can only fly to the EU with specific aircraft types: Air Service Comores (the Comoros), Iran Air (Iran) and Air Koryo (North Korea).

Հայերէն Լեզուի Ուսուցման Ծրագիր Փասատինայի Կրթական Խորհուրդի Կողմէ
Armenian Dual Language Immersion High School Program
Հարցազրոյց Դոկտ. Էրիք Սահակեանի Հետ

ԽԱՉԻԿ ՃԱՆՈՅԵԱՆ

2020-2021-ի կրթաշրջանի, Փասատինայի Պլէր մեծանուն եւ շատ ծանօթ երկրորդական պետական վարժարանէն ներս, պիտի դասաւանդուի հայերէն լեզու եւ յետագայ տարիներուն պիտի աւելնան հայ գրականութեան եւ հայոց պատմութեան դասերը:

Այս նիւթերը պիտի դասաւանդուին Արեւմտահայերէնի եւ Արեւելահայերէնի որակաւորուած մասնագէտ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներու կողմէ:

Անշուշտ, ամէնօրեայ հայկական վարժարաններու դերը, ազգակերտման եւ ազգապահպանման տեսակէտով անբաղդատելի են նման ծրագիրներու, կամ՝ շաբաթօրեայ վարժարաններու հետ:

Այսօր, Ամերիկայի Արեւմտեան Ափին վրայ ունինք մօտ 12 ամէնօրեայ վարժարաններ: Հոն 6-8 հազար հայորդիներ կը յաճախեն: Անկէ դուրս նուազագոյնը 80 հազարէ աւելի հայ փոքրիկներ ունինք, որոնք պետական կամ ոչ հայկական դպրոց կը յաճախեն, անոնք զրկուած են հայերէն սորվելու առիթէն:

Նման պետական դպրոցներուն կողմէ տրամադրուած ծրագիրը, մեծապէս պիտի օգնէ, որ հայ փոքրիկներէն ոմանք, առիթը պիտի ունենան իրենց մայրենի լեզուն սորվելու եւ շփուելու ոչ հայ աշակերտներու հետ:

Այս առիթով հեռաձայնազրոյց մը ունեցանք Փասատինայի Կրթական Խորհուրդի փոխ վարիչ (Assistant Superintendent)՝ Դոկտ. Էրիք Սահակեանին հետ, այս ծրագիրին մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ ունենալու համար:

Յիշենք, թէ Փասատինայի Կրթական Խորհուրդը մօտ 25 վարժարաններ եւ 18,400 աշակերտ-աշակերտուհիներ ունի:

Դոկտ. Էրիք Սահակեան հակառակ իր երիտասարդ տարիքին հոյակապ կրթական մշակ մըն է, որ ոչ միայն հայութեան, այլ՝ ողջ ԱՄՆ կրթական շրջանակին հպարտութիւնն է: Բարձրագոյն վկայականներու արժանացած է, բայց մանաւանդ լայնատարած եւ խորունկ փորձառութիւն կուտակած է՝ Ամերիկեան կրթական ասպարէզին մէջ:

Ան եղած է տնօրէն Կլենտէյլի, Փասատինայի դպրոցներուն մէջ: Եղած է աշակերտական խորհրդատու, հոգեբանական խորհուրդի անդամ Լոս Անճելըս ու գաւառի կրթական ցանցի, բազմաթիւ եւ կրթական բազբաբնոյթ դասընթացքներու հետեւած է ան:

Խաչիկ Ճանոյեան.- Ի՞նչ կը հասկնանք երկլեզու ծրագիր ըսելով:

Էրիք Սահակեան.- Երկլեզու ծրագիրէն ներս դասաւանդութիւնը կ՚ըլլայ երկու լեզուներով անգլերէն եւ երկրորդ լեզուով մը: Երկրորդական վարժարանի պարագային աշակերտներուն կը դասաւանդուի օտար լեզու մը, շաբաթը երկու կամ երեք ժամ տեւողութեամբ:

Այս ծրագիրին շնորհիւ աշակերտին միտքը կ՚ընտելանայ երկու լեզուով մտածելու եւ կ«ունենայ այլ մշակոյթներ գնահատելու յատկութիւնը:

Մեր ծրագիրին նպատակն է պատրաստել երկու լեզու կամ աւելի լեզուներ խօսող, մտածող, ընթերցող եւ գրող անհատներ մեր երկրին համար: Յիշդ ասոր համար է, որ Փասատինայի Կրթական Խորհուրդը առաջին խորհուրդն է, որ ողջ Ամերիկայի մէջ նման ծրագիր մը ունի պետական դպրոցի մը համար:

Խ.Ճ.- Այդ դպրոցը ընդունուելու համար ի՞նչ պայմաններ կան:

Է.Ս.- Այդ դպրոցը ընդունուելու համար, անհրաժեշտ է որ նախ աշակերտը Փասատինայի բնակիչ պէտք է ըլլայ, կամ հարեւան քաղաքներու կամ որեւէ քաղաքի բնակիչ: Դիմողը (9-րդ-12-րդ) դասարանի աշակերտ պէտք է ըլլայ:

Մինչեւ Օգոստոս 6, 2020 կարելի է դիմել www.openenrolment.info հասցէին կամ հեռաձայնել (626)396-3606 թիւին:

Խ.Ճ-. Կրթական ծրագիրին մասին խօսինք, ի՞նչ լեզուով դասաւանդութիւններ տեղի պիտի ունենան Արեւելահայերէն կամ Արեւմտահայերէն:

Է.Ս.- Երկու լեզուներն ալ հաւասարապէս պիտի դասաւանդուին: Աշակերտը մուտքի քննութեան պէտք չունի:

Դասաւանդումը տեղի պիտի ունենայ չորս մակարդակով AI, AII, AIII, A IV:

Անշուշտ հայերէն գիտնալը պայման չէ, որովհետեւ այս դպրոցը գալով աշակերտը կրնայ հայերէն սորվիլ սկսնակ մակարդակին արձանագրoվելով, եւ ինչպէս ըսինք հայերէն պիտի դասաւանդուի հայերէն լեզուի որակաւորման եւ մասնագէտ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներու կողմէ:

Պլէր դպրոցը իր շէնքով եւ կրթական մակարդակով շատ ծանօթ դպրոց մըն է, որուն բոլոր բարիքները պիտի վայելեն նորեկ արձանագրուող սաները, կը հրաւիրեմ մեր յարգելի ծնողները, ժամադրութեամբ օր մը կարենան այցելել այս դպրոցը եւ տեսնեն թէ ինչպիսի նախանձելի դպրոց մըն է այս կրթարանը:

Խ.Ճ.- Վերջաւորութեան, ինչպէ՞ս ծնունդ առաւ այս ծրագիրը:

Է.Ս.- Խումբ մը Փասատինա բնակող հայ քաղաքացիներ, մեզի դիմելով հետաքրքրութիւն ցոյց տուին եւ ուզեցին հայերէն սորվեցնող պետական դպրոց մը, որպէսզի իրենց զաւակները պետական վարժարանի ծրագիրին կողքին սորվին նաեւ իրենց մայրենի լեզուն:

Փասատինայի Կրթական Խորհուրդը ուսումնասիրեց այս դիմումը յղացաւ այս ծրագիրը:

Կը յուսամ, որ հայ համայնքի ծնողները պիտի օգտուին այս հնարաւորութենէն եւ իրենց զաւակները կը ղրկեն այս դպրոցը:

Խ.Ճ.- Պրն. Սահակեան սրտանց կը շնորհաւորեմ Ձեզ եւ Փասատինայի Կրթական Խորհուրդը այս եզակի ծրագիրին համար, Ձեզի կը մաղթենք նորանոր յաջողութիւններ:

Մեր գնահատանքի եւ շնորհաւորութեան խօսքերը բոլոր այդ թանկագին ազգայիններուն ինչպիսի են՝ Տիկ. Մարօ Եագուպեան եւ Տիկ. Արսինէ Շիրվանեան, որոնց տենդագին աշխատանքին եւ հետապնդումին, կրցան Փասատինայի Կրթական Խորհուրդին հետ նման ծրագիրի մը հիմը դնել:

Բոլորին վարձքը կատար:

«Ակնթարթներ» Պէպօ Սիմոնեանէն (Բ.)

Կեանքի «ակնթարթներ» են նաեւ Պէպօ Սիմոնեանի 1980-ին հրատարակուած 280 էջանի «Ծուէն Ծուէն Երիզներ» հատորը:

Ահա բարեխիղճ դաստիարակն է որ կը խօսի իր սիրտէն. աշխատանքին բոլորանուէր կառչած տնօրէնի ապրումներ կան հոն: Գրութիւնը գրուած է 1973-ին:

«Կը սիրեմ դպրոցական վերամուտը...:

Տարին ինծի համար կը սկսի դպրոցական վերամուտին: Ջեմ կրցած այս հոգեվիճակէս ձերբազատուիլ: Ջե՛մ ալ փափաքած հարկաւ: Ուսանող տարիներէս ի վեր, մինչեւ օրս, վերամուտը ինծի համար իւրայատուկ անուշութիւն ունի եւ մէջս կ՛առթէ անմոռանալի յուզապրումներ:

Ես կը սիրեմ վերամուտը: Աշնանամուտի տխրադալուկ տրամադրութիւնը կը փոխարինէ զուարթութեամբ, կեանքով, աշխուժութեամբ եւ վերանորոգումի վերասլաց թռիչքով: Կամ՝ կը խորացնէ, հոգերու եւ տառապանքներու բեռով, ոմանց ալ աշնանային տխրութիւնը:

Ամէն տարի, երբ հնչեն դպրոցամուտի ոսկեհունչ զանգակները եւ բակին մէջ լսեմ հայ մանուկներու ճռուողիւնը, անլռելի դայլայլը, կը վերանորոգուիմ ամբողջ էութեամբ եւ կը համակուիմ ապրելու քաղցրութեամբ եւ տեւելու լաւատեսութեամբ:

1976-ին, Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի թէժ օրերուն, ծանր ոմբակոծումներէ ետք աւերակ կը դառնային նախկին հայկական թաղամասեր՝ Մասլախն ու Զարչափուխը: Նոր բնակիչները՝ պաղեստինցի եւ իսլամ, զոհ կ՛երթային անպատմելի վայրագութեանց, թշուառ ու թիթեղաշէն շրջանը՝ աւարի ու թալանի: Այդ թաղերը մեծցած էր Պ. Սիմոնեան եւ դառնօրէն կը յիշէ հոնկէ մազապուրծ եղած աղէտահարները, անոնց ողբերգական վիճակը, որոնք մարդասիրական օգնութիւններ կը ստանային, շրջանին կից, Նոր Հաճըն թաղի մարտական տողցմէ:

«Երկու մահացած զաւակները ձգած էր տան աւերակներուն տակ: Կը բզկտուէր: Կ՛աղաչէր հայ երիտասարդներուն, որ գէթ երկու զաւակներուն դիակները բերեն: Կը խոստանային: Եւ այդ խոստումով ալ կը յաջողէին ճամբել զինք:

Բայց կը մնային որդեկորոյս մօր արցունքներն ու սրտապատառ աղաչանքները մեզի հետ: Մեր սրտին մէջ...:

Քիչ անգին ուրիշ չդիտուելիք տեսարան մը...: 5-6 տարեկան փոքրիկ մը, գլուխէն վիրաւորուած, դէմքն ու գլուխը արիւնով թրջուած, իր ցաւերուն մէջ կը ճչար.

-Ըմմի՜, պէյլէ՜...:

Փոքրիկն ալ տարուեցաւ դարմանատուն: Խնամուեցաւ եւ ապա ճամբուեցաւ: Ճամբուած տեղը գուցէ գտնէր հայրն ու մայրը: Ով գիտէ՜...»:

Շրջան մը, Խալիլ Պետեւի թաղի Ազգային Ռուբինեան վարժարանին տնօրէնն էր Պ. Սիմոնեան: Թաղային հարցեր յաճախ անտեղի տաղտուկ պատճառած են անոր: 1977-ին կը գրէր.

«Այսպէս է թաղային վարժարաններու ճակատագիրը...:

Ոչ կրթական բազմաթիւ հարցեր՝ մտնելով դպրոցի յարկէն ներս, իրենց լուծումը կը գտնեն տնօրէնութեան սենեակին մէջ...:

Սկիզբը՝ տնօրէնութեանս առաջին տարիներուն, անակնկալ ու անժամանակ այցելուներուս հանդէպ քաղաքավար ըլլալու պարզամտութեամբ, դասապահ զոհած էի ակամայ...: Հետզհետէ հաստատած էի, որ անոնցմէ շատեր՝ ժամանակի գողեր են: Քաղաքավարութիւնդ չարաշահողներ: Փորձառու դառնալէս ետք՝ կարծրացած էի: Մերժած էի ընդունիլ: Ընդմիջած՝ եւ դասարան բարձրացած էի:

Ու հիմա, զիս ոչ կրթական հարցով զբաղեցնելու եկած պարոն թաղեցին ընդմիջելով, յառեցի.

-Կը ներէք պարոն, աւելի երկար չեմ կրնար մնալ, դասաւանդութեան համար, վեր, դասարան պիտի բարձրանամ:

Զգեցի, ելայ: Անկոչ հիւրս քրթմնջիւններ արձակեց ետեւէս: Կարեւորութիւն չտուի: Արդէն տասը վայրկեանս գողցած էր»:

Պատկեր մը պատերազմէն՝ երբ հացի հերթեր էին փուռերու առջեւ. գրուած՝ 1979-ին.

«Ի՞նչ ընէ... եթէ՝ վաղը նախատեսուած մեծ բռնկումը իրականանայ եւ անօթի մնացողներ ըլլան:

Անօթի մարդուն ռունգը՝ հացին հոտը շուտ կ՛առնէ...:

Ու հացը, սա հաց սպասողներուն ձեռքը չհասած, կ՛եփի կարծես իրենց հոգիներուն քաղցա՞ծ ու տաքցա՞ծ փուռին մէջ անհո՛ւր...: Ու քաղցրածաւա՞լ բոյրերը հացերուն՝ տաք-տաք կը հասնին իրենց ռունգերուն...:

Հաց ճարելու համատարած սա խուճապը եւ իրարանցումը՝ անխաղաղ օրերու եւ պատերազմի յատուկ երեւոյթ է...: Գոնէ Լիբանանի համար...ե եւ ապա կը մաղթէ՝ «Ոչ մէկ մարդ տան մէջ... կամ փուռին առջեւ... հաց սպասէ անյուսալիր...

Հաց սպասող չմնայ...:

Ոչ մէկ եղերերգ գրուի հանապազօր հացի համար...»:

Հայրենասիրութեամբ զեղուն պահ մը՝ «Իմ Հայաստանս» գրութիւն-մտորումէն.

«Հայաստանը, առա՛նց Անիի եւ հազար ու մէկ եկեղեցիներու Հայաստան մըն է...:

Իսկ ես՝ աշխարհի մայրաքաղաքներուն մէջ Անին փնտռող, երազող յոգնա՛ծ ուղեւոր...:

-Առանց Անիի ի՞նչ Հայաստան, կը ճչայ մէջէս հին հայը...:

=Իմ Հայաստանս «Մեր Նոր Անի» քաղաքամայր Երեւանի կողքին, հին Անիով, իր հազար ու մէկ եկեղեցիներով, խաչքարերով գեղեցկացած, լայնցած, սրտբացօրէն լայնատարած Հայաստանն է՝ իր հին ու նոր քաղաքներով, հին ու նոր եկեղեցիներու զողանջող զանգակներով...: Կը պատասխանէ նո՛ր հայը մէջէս...»:

Վերադառնանք «Ակնթարթներ» հատորին. էջ 51-ին մէջ՝ «Մաշտոցի Պոլսոյ Տուներէն Մէկը Փակ է..» գրութեան մէջ կը կարդանք.- «Սուրբին ականջը վիրաւորեր էին ու սիրտը խոցեր՝ հեռաւոր Պոլսոյ ափերէն, Պոսֆորի եզերքներէն ականջը հասած լուրերը: Հայերէն Այբենգիմը սորվեցնող իր հարազատ եւ հաւատարիմ Տուներէն մէկը՝ իր պատերէն պիտի չ՛արձագանգեր այսուհետեւ, հարիւր քառասուն ինն տարիներ Ա. Բ. Գ. արձագանգելէ ետք...:

Օշական գիւղի Մաշտոցի յաւերժալոյս դամբարանը եզերող ծառերէն, 1981ի Աշնան, երեսունութը տերեւներ ինկան գիտին...»:

Պոլսոյ մասին՝ «Վայնասուններ կը սուլեն այժմ...

Հայկական Պոլիսը ուրիշ դիմագիծ է ստացեր հիմա...

Հայ Դպրութեան զանգակատուն մը կտրեր է հայահունչ զանգակը...»

Եւ կարծէք այսօրը նախատեսելով Պէպօ Սիմոնեան կ՛ապրի տագնապանքը գալիքին՝ երբ մէկ մէկ պիտի փակուէին Տուները Մաշտոցի: Դա՛ռն գուշակութիւն:

«Օշականի սուրբը եւ իր լուսաշող դամբարանը ոչ միայն ցնցուեր են իրենց ողջ էութեամբ, այլ՝ անդոհալի անձկութեամբ պաշարուած կը մտատանջուին, որ չը ըլլայ Հայկական Սփիւռքի մաշուին հետ, ուծացող հայերու բազմացող քանակին հետեւանքով, ամէն տարի Սփիւռքի Հայաստեղծ Տուներէն մէկը փակուի...: Դատարկուի...»:

Ապա, «Աւելածուին Պէս...», 1985-ին, կը պատկերէր իր քաղաքացիական պարտականութեան գիտակից աւելածուն, կը դրուատէր համեստ աշխատանքով գոյատեւող, բայց տիպար մարդը, որպէս առաքինի եւ օրինակելի լիբանանցի.

«Աղտ հաւաքելու եւ աւելածուի սեւագործ աշխատանքին հանդէպ լուսաբացի աւելածուին նուիրուածութիւնը սքանչացումով դիտելէ ետք, անգամ մը եւս մէջս կը վերահաստատուի այն համոզումը, որ աշխատանքին որակն ու բնոյթը չէ՛ երբեք, որ կը բնորոշէ պատասխանատուութեան, գործին հանդէպ հաւատարմութեան, պարտաճանաչութեան գիտակցութիւնը:

Այս աղբահաւաք աւելածուին պէս մարդիկն են, որ հայրենիք կը կերտեն, ընկերութեան բարոյական կառոյցը կ՛ամրացնեն, տիպար քաղաքացիի կերպարը կը ստեղծեն...:

Պատերազմին առաջացուցած աղտերը մաքրելու եւ պատճառած վէրքերը դարմանելու համար, այս աւելածուին պէս անկեղծ ու վաւերական քաղաքացիներու անհրաժեշտութիւնը կը զգացուի այսօրուան եւ վաղուան Լիբանանին համար...»:

Ընկերվարական մարդու յանձնառութեամբ, ան կը տուայտի գրկեալներու պայքարով: 1986-ին գրուած «Զրկեալներուն Հետ...» գրութիւնը ճիշդ մերօրեայ Լիբանանն է իր ընկերային-տնտեսական տագնապներով եւ ժողովրդային պոռթկումով.

«Այս գիշեր նորէն անոնց հետ է հոգիս, զրկեալներուն հետ, որոնք Լիբանանի բոլոր անկիւններէն տխեղծ ու տխուր ուրուականներով կ՛արշաւեն վրաս: Սովահարներու, անօթիներու, թշուառներու զազազած բանակ են կարծես...: Անպաշտպա՛ն ու անպատսպար «բանակ»:

Լիբանանի մէջ բանակ կազմած թշուառները կրօնք ու ազգութիւն չունին, անո՛նք, պատերազմի դժբախտացած ու թշուառացած սերունդն են, պատերազմէն ու տնտեսական սուր տագնապէն պատուհասուած խարխլած խլեակներ՝ որոնք գրկեալներու լո՛ւռ ու անտրտունջ դասակարգը կը կազմեն...

Աստուած գուցէ՝ վերէն իրենց հետ է, բայց Աստուծոյ երկրպագող եւ անոր անունով վարը գործողները հեռու են, օտար ու անհաղորդ՝

Շար.ը էջ 15

Հայերը ի Պաքու

ԱՆԻ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

Պաքուի մէջ հայեր ապրած են հնագոյն ժամանակներէն ի վեր: 500 թուականին Արցախի հայոց Վաչագան Բարեպաշտ թագաւորը հոն կառուցել տուած է առաջին հայկական եկեղեցին: 1820-ին 434 հայ ապրած է Պաքուի մէջ: Ըստ 1899-ի մարդահամարի տուեալներուն՝ բնակչութեան ընդհանուր թիւը հոն եղած է 182.897, որոնց 22.506-ը՝ հայ:

1915-ի տուեալներով՝ Պաքուն ունեցած է 86,5 հազար հայ բնակիչ: Յաջորդող տարիներուն այդ թիւը աճած է:

1918-ի սկիզբներուն հայոց թիւը այդ քաղաքին մէջ անցած էր 90 հազարը: Եթէ նկատի ունենանք, որ քաղաքին բնակչութեան ընդհանուր թիւը շուրջ 200 հազար էր, հանգիստ կրնանք եզրակացնել, որ հայոց թիւը բնակչութեան գրեթէ կէսն էր: Նշենք, որ կովկասեան թուրքերը, որոնք 1936-ին Սթալինի կողմէ կնքուեցան «ատրպէյճան- ցիներ» անունով, այդ շրջանին կը կազմէին բնակչութեան մօտ քառորդը, այնպէս որ Պաքուի մէջ հայերը թիւով առաջին տեղը կը գրաւէին, թուրքերը՝ երկրորդ, իսկ ռուսերը՝ երրորդ, մինչ մնացած ազգերը՝ բաղդատաբար աւելի քիչ:

Ահա թէ ինչու Պաքուն, 80 առ հարիւր հայկական բնակչութիւն ունեցող Թիֆլիսին հետ, իրաւամբ կը համարուէր Կովկասի հայկական քաղաքներէն մին:

Յաւօք, 15 Սեպտեմբեր 1918-ին, 9-ամսեայ պայքարէ ետք, Պաքուն անցաւ օսմանեան Վանակին եւ անոնց եղ- Վայրակից կովկասեան թուրքերուն: Հայոց թիւը արագ նուազեցաւ. միայն այդ օրերուն կոտորուեցաւ 30 հազար հայ:

Հայերը այդ քաղաքին մէջ ապրած են որոշ թաղամասերու եւ մերձակայ աւաններուն մէջ:

20-րդ դարասկիզբին թաղամասային սահմանները վերացած եւ հայաշատ մնացած են Հայկաշէն (Արմենիքենդ) եւ Ջաւակզալնի կոչուած թաղամասերը, ինչպէս նաեւ քաղաքին կեդրոնը:

Ըստ 1970-ի տուեալներուն՝ Պաքուի 1,27 միլիոն բնակչութեան աւելի քան 200 հազարը հայ էր:

1980-ականներու վերջերուն հայոց թիւը եղած է շուրջ 300 հազար:

13-19 Յունուար 1990-ին, Պաքու կազմակերպուած հայերու ջարդերէն ետք, դարաւոր հայ համայնքը դադրեցաւ գոյութիւն ունենալէ: Մարդիկ հեռացան, հոն ձգելով իրենց ամբողջ ունեցուածքը:

ՀԱՅՈՑ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԸ

Պաքուի հայերը ծաւալած են տնտեսական, առեւտրական եւ շինարարական լայն գործունէութիւն եւ աչքի զարկած են յատկապէս նաւթարդիւնաբերութեան ասպարէզին մէջ: Պաքուի առաջին արդիւնաբերական նաւթահորը, որ սկսած է աշխատիլ 1869-ին, պատկանած է Ի. Միրզոեւին:

ԺԹ. դարավերջին, կարճ ժամանակի ընթացքին, Պաքուի եւ յարակից շրջաններու մէջ կազմաւորուած են կարգ մը հայկական ընկերութիւններ: Հայ գործարարները իրենց գործիմացութեան ու եռանդին շնորհիւ վաստակած են մեծ հարստութիւն եւ ազդեցութիւն՝ ի խնդիր ամբողջ նահանգի տնտեսութեան զարգացման: «Միրզոեւ եւ Եղբ.», «Մանթաշեւ եւ Ընկ.», «Ղուկասով Եղբ.», «Լիանոզով եւ Ընկ.», «Արաֆելով եւ Ընկ.», «Փիլիպոսեանց Եղբայրներ», «Աստուածահաճոյ Ձկնարան», «Արամազդ», «Արարատ», «Մասիս», «Աստղիկ», «Սիւնիք», «Արալօ-Կասպիական» եւ հայերուն պատկանող տասնեակ այլ ընկերութիւններ զբաղած են գերազանցապէս նաւթարդիւնաբերութեամբ, ունեցած են իրենց փոխադրամիջոցները (այդ կարգին՝ ծովային), եւ իրենց արտադրանքը արտահանած են հեռու եւ մօտիկ շուկաներ:

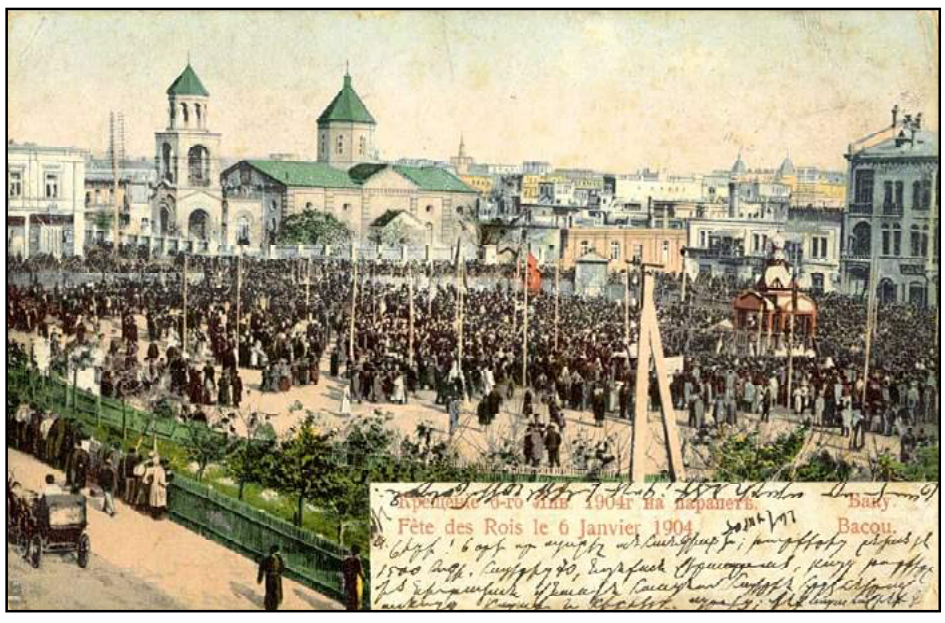

Պաքուի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին 1904թ.

Պաքուի նաւթարդիւնաբերութեան հիմքը դրած է Յովհաննէս Մինասի Միրզոյեան: Ան առաջինն էր, որ 1868-ին հիմնեց քերոսինի երկու գործարան եւ առաջինն էր, որ արտահանեց քերոսինը: Միրզոյեանի ճիգերով 1871-ին հիմնուեցաւ առաջին արդիւնաբերական հորատանցքը, 1872-ին՝ յաջորդեց երկրորդը: Միրզաբէկեանները զբաղած են ծխախոտագործութեամբ, Մայիլեան եղբայրները, կամուրջները, փիթուրները եւ Վենեցովները մեծապէս նպաստած են ձկնարդիւնաբերութեան զարգացման, Արուեանները՝ գինեգործութեան, Փիլիպոսեանները՝ տուրմագործութեան (շոքոլա):

Պաքուի առաջին դրամատուներու (Թիֆլիսի առեւտրական դրամատան մասնաճիւղ, Փոխադարձ վարկի ընկերութիւն) հիմնադիրները նոյնպէս եղած են հայերը:

1907-ին Պաքու արտադրուող 448 միլիոն փութ նաւթին 54,4 առ հարիւրը, 1917-ին՝ 368 միլիոն փութին 53 առ հարիւրը պատկանած է հայերուն: 1907-ին քաղաքին մէջ գործող 154 ընկերութիւններուն 89-ը եղած են հայկական: Անդրկովկասի շոքոլայի առաջին գործարանը 1891-ին Պաքուի մէջ հիմնած են Փիլիպոսեանց եղբայրները: Այդ ձեռնարկութիւնը միակը եղած է ամբողջ Կովկասի տարածքին, որ արտադրած է ընտիր շոքոլա, ինչպէս նաեւ բարձրորակ քարամելի տեսակներ: Սոյն արտադրութիւնը միջազգային տարբեր ցուցահանդէսներու մէջ արժանացած է 3 ոսկէ մետալի:

Քաղաքին խոշորագոյն առեւտրական տունը պատկանած է Թումանեան եղբայրներուն:

Զգալի եղած է հայերուն կշիռը տնտեսութեան այլ՝ մաս- նաւորաբար մետաքսագործութեան, բամպակագործութեան ճիւղերէն ներս: Պաքու դարձած էր Անդրկովկասի հայերուն հասարակական-քաղաքական, մշակութային կեդրոններէն մին...

ՊԱՔՈՒԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

1863-69-ին Պաքուի հայերը կառուցած են Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, որ մէկ քանի անգամ նորոգուած ու վերակառուցուած է: Եկեղեցիին կից պահպանուած էին ԺԸ.-ԺԹ. դարասկիզբի թուակիր հայերէն արձանագրութիւններով տապանաքարեր: Խորհրդային իշխանութեան տարիներուն ամբողջ Ատրպէյճանի տարածքին հայկական միակ գործող եկեղեցին էր:

1895-ին օծուած է Պաքուի հայկական գերեզմանատան Սուրբ Յարութիւն մատուռ-եկեղեցին, 1911-ին՝ տեղւոյն հայութեան միջոցներով կառուցուած է Ս. Թադէոս եւ Բարդուղոմէոս եկեղեցին, որ ունեցած է 1500 տեղէ բաղկացած աղօթասրահ, ընդարձակ նախասրահ եւ աչքի զարկած է իր վեհ ճարտարապետութեամբ ու շքեղ կահաւորումով:

1930-ականներուն այդ եկեղեցին քանդուած եւ տեղը կառուցուած է Պաքուի երաժշտանոցին շէնքը:

Հայկաշէն թաղամասին մէջ մինչեւ 1920-ականները գործած է Ս. Թարգմանչաց եկեղեցին:

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ...

Տնտեսական զարգացման զուգահեռ քաղաքին մէջ սկսած է աշխուժանալ նաեւ մշակութային կեանքը, ուր մեծ եղած է Պաքուի հայկական համայնքին դերը: Հայ համայնքը մեծ ներդրում ունէր նաեւ քաղաքաշինութեան մէջ: 1885-1915 թուականներուն Փեթերպուրկի քաղաքացիական ճարտարագէտներու կայսերական հաստատութեան մէջ իրենց ուսումնառութիւնը աւարտած 115 հայ երիտասարդ կու գային ամբողջացնել Անդրկովկասի քաղաքաշինութեան ոլորտի մասնագիտական բացը:

Հաստատուելով տնտեսական մեծ հեռանկարներ ունեցող Պաքու քաղաքին մէջ, հայ մասնագէտները կը ներգրաւուին Վբազմաթիւ նախագիծերու մէջ: Անոնցմէ յայտնի են Նիքոլայ (Նիկողայոս) Բաեւ, Վարդան Սարգսեան, Յովհաննէս Տէր Յովհաննիսեանց:

1911-1918-ին Ն. Բաեւ եղած է Պաքուի գլխաւոր ճարտարապետ: Իր իւրօրինակ ոճով կ'առանձնանայ անոր նախագիծով կառուցուած Մայիլովի թատրոնին շէնքը, ուր այսօր կը գործէ Ատրպէյճանի օփերայի եւ պալէի պետական ակադեմական թատրոնը:

Հայ համայնքը ունեցած է թատերական խումբեր, երաժշտական համոյթներ, գրադարան-ընթերցարաններ, ակումբներ, նաեւ տպարաններ, ուր հրատարակուած են հայերէն պարբերականներ, դասագիրքեր, գրականութիւն եւ այլն:

Հայ համայնքին հասարակական կեանքը կազմակերպած են բազմաթիւ բարեգործական, մշակութային, երիտասարդական կազմակերպութիւններ...

Պաքուի առաջին հայկական դպրոցը 1860-ին բացուած է Ա. Տէր Ղեւոնդեանին ճիգերով: ԺԹ. դարավերջին հոն գործած են 12 հայկական դպրոցներ:

1903-ի մարդահամարի տուեալներով՝ պաքուեցիներուն մէջ բարձրագոյն կրթութիւն ունեցողներուն 1,2 առ հարիւրը եղած են ռուսեր, 1,5 առ հարիւրը՝ հայեր, մինչ թաթարները պարսիկներուն հետ կազմած են միայն 0,1 առ հարիւրը:

1930-50-ականներուն գործած է 80 հայկական միջնակարգ դպրոց, մանկավարժական ուսումնարան, հայկական բաժիններ՝ Պաքուի համալսարանի եւ մանկավարժական ինսթիթիւթին մէջ: Պաքուի մէջ հայկական վերջին ուսումնական հաստատութիւնը (դպրոց) դադրած է գործելէ 1983-ին:

Այս քաղաքին մէջ իրենց գործունէութիւնը ծաւալած են նաեւ հայ ազգային կուսակցութիւնները՝ ՍԴՀԿ, ՀՅԴ եւ Ռուսական կայսրութեան մէջ գործող գրեթէ բոլոր ազդեցիկ կուսակցութիւններուն հայ ներկայացուցիչները:

Համայնքին ազգային կեանքը, այլ կազմակերպութիւններու հետ, տնօրինուած է Հայոց Կեդրոնական Ազգային բիւրոյի ներկայացուցչութեան կողմէ: 1905 Փետրուարին, երբ ցարական իշխանութեանց հրահրումով թաթարները (ատրպէյճանցիները) ձեռնարկած են անզէն հայերուն ջարդը, դաշնակցականները կազմակերպած են ինքնա- պաշտպանութեան ջոկատներ:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱՆԹԱՇԵԱՆՑ

«Տուէք այնպէս, որ աջ ձեռքը տալիս, ձախը չիմանայ»

Ա. Մանթաշեանց

Իր մեծ ու տաղանդաւոր գրչեղբօր, եղեռնամահ Սիամանթոյին մասին գրուած յօդուածներէն մէկուն մէջ, Պ. Սեւակ իրեն յատուկ դիպուկութեամբ ու տաղանդի ուժով ընդամէնը երկու երեք տողով կը ներկայացնէ Սիամանթոյին անցած ամբողջ ուղին. «Եթէ չըլլար Սի-

Մատենադարանում Նորագոյն Տեխնոլոգիաներով Յագեցած Թուային Ցուցահանդէսի Ծրագիր

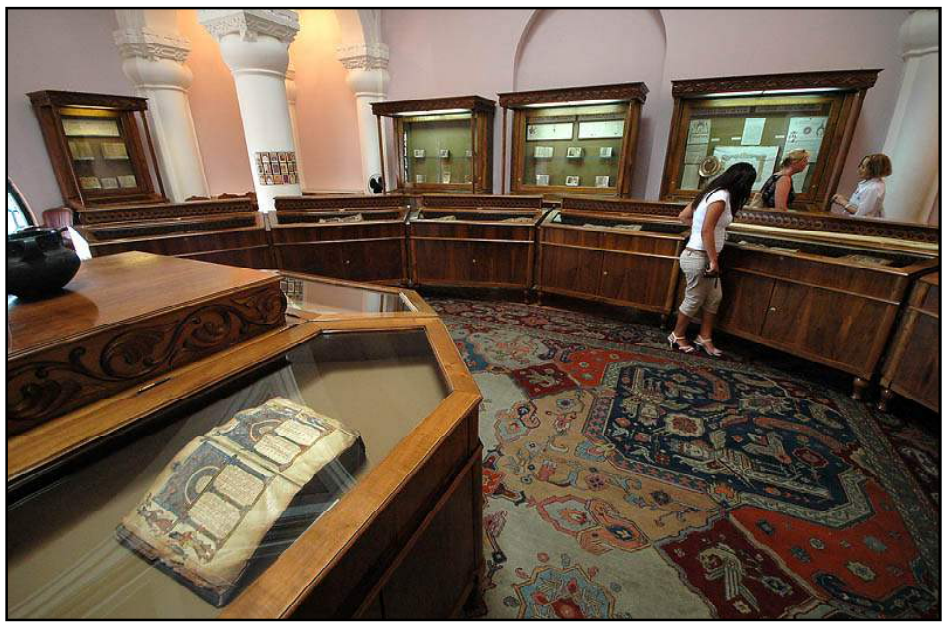

Ծրագրի նկարագրութիւն

Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանը հայ եւ համաշխարհային գրաւոր ժառանգութեան խոշորագոյն կենտրոններից մէկն է: Այն ոչ միայն հին ձեռագրերի պահպանման, վերականգնման եւ ուսումնասիրման բացառիկ հաստատութիւն է, այլեւ մի եզակի ինստիտուտ-թանգարան, որն այսօր դարձել է Հայաստանի խորհրդանիշերից մէկը: Ունի հայ միջնադարեան ձեռագրերի, հնատիպ գրքերի, արխիւային փաստաթղթերի ամենահարուստ հավաքածուներից մէկը: Այստեղ պահպանւում են ավելի քան 20.000 ձեռագիր մատեաններ, ոչ միայն հայերէն, այլեւ պարսկերէն, արաբերէն, օսմաներեն, ասորերէն, եթովպերէն, լատիներէն, յունարէն, վրացերէն, եբրայերէն, հին սլաւոներէն եւ այլ լեզուներով, որոնք ներառում են միջնադարեան արուեստի եւ գիտութեան բոլոր բնագաւառները:

Մատենադարանն այսօր ամենաճանաչված այցեքարտն է Հայաստան այցելող հազարաւոր զբօսաշրջիկների համար: Ունենալով տարեկան 100 հազարից ավելի այցելուներ աշխարհի տարբեր երկրներից, Մատենադարանի կարեւորագոյն խնդիրներից մէկն է ապահովել ներկայանալի, յագեցած ցուցադրութիւններ, նաեւ նորագոյն տեխնոլոգիաներով եւ ժամանակակից սարքաւորումներով յագեցած ցուցադրութիւններ, որոնք առաւել արդիւնաւէտ, հետաքրքիր եւ արդիական են դարձնում մատուցուող նիւթը:

Այս ուղղութեամբ նախատեսում էինք առաջիկայում մի շարք հետաքրքիր նորութիւններով դիմաւորել մեր այցելուներին, սակայն համավարակով պայմանաւորուած ստիպուած եղանք վերանայել մեր ռազմավարութիւնը՝ ավելի արագ եւ օրվայ պահանջներին համապատասխան լուծումներ տալ, կենտրոնանալով Թուային Մատենադարան ստեղծելու ծրագրի վրայ, որը հնարաւորութիւն կտայ աշխարհի չորս ծագերից այցելել Մատենադարան առցանց տարբերակով, այդպիսով մշտապէս բաց պահելով հայ մշակոյթի գանձարանի դռները լայն հանրութեան առջեւ:

Թուային Մատենադարանի այցելուները կարող են իրենց յարմար ժամանակ, իրենց յարմար վայրում մուտք գործել Մատենադարան, մատչելի եւ բազմաբովանդակ կերպով ծանօթանալ մեր ձեռագրական ժառանգութեանը, ինչպէս նաեւ նորագոյն տեխնոլոգիաների՝ արտ ինստալացիաների միջոցով շրջել մանրանկարների հրաշագեղ տիրոյթում: Այս ամէնը կուղեկցվի տարբեր լեզուներով համապատասխան բացատրութիւններով, հայկական միջնադարեան երաժշտութեամբ: Բարձրարուեստ ձեռագրերի պատկերազարդ էջերը կթվայնացվեն բարձր որակով՝ հնարաւորութիւն տալով ներկայացնել դրանք մեծադիր չափերով, ինչպէս նաեւ ստեղծել հոլոգրաֆիկ եւ անիմացիոն պատՍոյն ծրագիրը կարեւոր քայլ կդառնայ Մատենադարանի թանգարանային հավաքածուները, ցուցասրահները, ինչպէս նաեւ յատուկ հետաքրքրութիւն ներկայացնող մի շարք բաժիններ այդ թւում՝ պահոցները, աշխատանոցները, վերականգնման եւ այլ բաժիններ գրաւիչ կերպով ներկայացնելու հանրութեան, որը հնարաւոր չէր լինի տեսնել ֆիզիկապէս այցելելու պարագայում:

Ծրագիրը կարեւոր է նախ եւ առաջ ժամանակակից միտումներից հետ չմնալու համար: Աշխարհի բոլոր առաջատար թանգարանները ներկայում կազմակերպել են առցանց այցելութիւններ, իսկ Մատենադարանն աշխարհին յայտնի է որպէս կայացած թանգարան-ինստիտուտ, որի հանդէպ հետաքրքրութիւնն օրէցօր աճում է:

Ակնկալուող արդիւնքներ

-Ամբողջովին վերստեղծել Մատենադարանի կայքը՝ ձեւաւորելով Մատենադարանը ներկայացնող թուային հարթակ

-Ստեղծել հզօր, անվտանգ սերվերների եւ բարձրակարգ սպասարկման ամբողջական ցանց

-Մեծացնել Մատենադարանում պահվող ձեռագիր ժառանգութեան թուային շտեմարանը, ապահովելով ձեռագրերի պահպանումը ամպային տիրոյթում, ինչպէս նաեւ դրանց արագ եւ որակով սպասարկումը

-Բարձրացնել մարդկանց իրազեկվածութիւնը Մատենադարանի մասին որպէս հայկական ձեռագիր ժառանգութեան կարեւորագոյն կենտրոն, ծանօթացնել հայ գրչութեան արուեստին եւ մանրանկարչական դպրոցներին,

-Համապատասխանեցնել միջազգային թանգարանների չափանիշներին,

-Հանրահռչակել եւ աշխարհին հասանելի դարձնել հայկական միջնադարեան արուեստի բացառիկ դրսեւորումներից մէկը համարուող մատենական արուեստը, որը բոլորիս հպարտութեան առարկան է:

Ակնկալում ենք մեր ժողովրդի ազնիւ, մշակութասէր զաւակների աջակցութիւնն ու անմիջական մասնակցութիւնը մեր այս ծրագրին: Մատենադարանը ամէնից առաջ հոգեւոր գանձերի շտեմարան է, սրբազան մատեանների պահոց, ազգային մշակոյթի տաճար յաջորդական սերունդների համար: Վստահ եղէք՝ Մատենադարանի համար Ձեր ցանած սերմերը պիտի արգասաւորվեն ու բազմապատկվեն՝ օրհնութիւն եւ բարիք բաշխելով Ձեզ եւ Ձեր սերունդներին:

Մեր խորին շնորհակալութիւնը բոլոր աջակիցներին եւ նուիրատուներին, որոնք երերուն ու անհաստատ այս օրերին կանգնեցին եւ կանգնելու են հայ ժողովրդի յաւէրժութեան խորհրդանիշ Մատենադարանի կողքին:

MATENADARAN DIGITAL TRANSFORMATION PROJECT

(Cost breakdown)

– 41,000 Website (Mobile Application for audio guide and shopping is included)

– 20,000 Server Block

– 14,500 Video Guide, 1 video up to 50 min + 3 videos up to 15 mins

– 10,000 Audio Guide (up to 100 units) with QR codes

– 12,000 Maintenance for 3 years

– 2,500 Provision of secure internet connection line for 3 years

– 100,000 USD TOTAL

Հեռակայ Բանավէճ Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքին եւ Կարօ Փայլանին Միջեւ

Պատրիարքական ընտրութիւններէն շուրջ կէս տարի անց, Թուրքիոյ խորհրդարանի հայազգի պատգամաւոր Կարօ Փայլանը ու Պոլսոյ Հայոց պատրիարք Սահակ արքեպիսկոպոս Մաշալեանը հեռակայ բանավէճի բռնուած են ընտրութիւններու օրինականութեան հարցի շուրջ:

Օրերս Փայլան կրկին յայտարարած էր, թէ չի ճանչնար Մաշալեան արքեպիսկոպոսը, որպէս պատրիարք, ընտրական գործընթացը համարելով անարդար:

Սահակ երկրորդ պատրիարքը, հակադարձելով Փայլանին, նախօրէին իր ֆեյսպուքեան էջին վրայ գրած է, որ ինք ընտրուած է արդար պայքարով, ստանալով քուէարկող պատուիրակներու ձայներու մեծամասնութիւնը: Ան նաեւ շեշտած է, որ պատրիարք ընտրուելու կապակցութեամբ շնորհաւորանքներ ստացած է Թուրքիոյ եւ Հայաստանի ղեկավարութիւններէն, հոգեւոր եւ աշխարհիկ բարձրաստիճան այրերու կողմէն, որոնք ոչ մէկ կասկած չեն յայտնած ընտրութեան արդիւնքներու օրինականութեան վերաբերեալ:

Ցիշատակելով իր նախորդին՝ Մեսրոպ Մութաֆեան պատրիարքին եւ Հրանդ Տինքի միջեւ եղած հակասութիւնները, Սահակ Մաշալեան ցաւով արձանագրած է, որ Փայլանի այսպիսի դիրքորոշումը կրնայ պառակտիչ ազդեցութիւն ունենալ ներհամայնքային կեանքին վրայ: Այնուհանդերձ, Մաշալեան պատրիարք կը յուսայ, որ «յետդարձի ճանապարհ դեռ կայ, եւ Փայլան չէ այրած բոլոր կամուրջները»:

Ի պատասխան՝ Կարօ Փայլան գրած է, թէ ուղղուած քննադատութեան նպատակը Պոլսոյ պատրիարքական աթոռը աւելի ուժեղ տեսնելն է: Ան նշած է, որ այս դժուարին ժամանակաշրջանին, կործանիչ բանավէճերը հայ համայնքին ամենաքիչը պէտք են, առաջարկելով ուժերը կեդրոնացնել կուտակուած համայնքային խնդիրներու լուծման վրայ:

12 տարի սպասելէ յետոյ, անցեալ տարուայ դեկտեմբերին Սահակ Մաշալեան հոգեւոր ու աշխարհական պատուիրակներէն կազմուած Ազգային պատգամաւորական ժողովի կողմէն ընտրուեցաւ Պոլսոյ Հայոց 85-րդ պատրիարք: Թուրքիոյ ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ նոր պատրիարքի ընտրութեան համար ուղարկուած կանոնադրութեան համաձայն՝ պատրիարքի թեկնածու կրնային ըլլալ միայն Պոլսոյ պատրիարքական աթոռին ենթակայ եպիսկոպոսները: Այս սահմանափակումով խոչընդոտուած էր Թուրքիայէն դուրս ծառայող շարք մը եպիսկոպոսներու առաջադրուելու հնարաւորութիւնը, ինչ որ դժգոհութեան ալիք բարձրացուցած էր պոլսահայ համայնքին մէջ:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Tel: (626) 797-7680
Massis2@earthlink.net

Ցաւալի Ցուցանիշ

Շարունակուած էջ 2-էն

նկատելի է, որ դիմակների եւ ձեռնոցների կրումը յամենայն դէպս բաւականին տեսանելի է:

Կրկնենք, բացարձակութեան սպասումը, որեւէ երկրում, կը լինի ինքնախաբէութիւն:

Ներկայումս գերխնդիրը առողջապահական կարողութիւնների հնարաւորինս արագ աւելացումն է, հնարաւորինս շատ կեանքեր փրկելու տեսանկիւնից: Մեծ հաշուով, թող չհնչի տարօրինակ, սակայն հակահամաճարակային պայքարի ցուցանիշը գնահատելու համար դեռ պահանջուելու են ամիսներ, յամենայն դէպս քանի դեռ չկայ պատուաստանիւթ եւ չի առաջացել այսպէս ասած ամփոփելու զրօական վիճակ:

Ակնառու է, որ ներկայումս կայ համընդհանուր պատկեր, որը հեռու է իրականութիւնից: Ըստ այդմ, այսօր գերխնդիրն է կենտրոնացնել ամբողջ ռեսուրսը առողջապահական կարողութիւնների ընդլայնման եւ մահերի կանխարգելման վրայ, ի հարկէ շարունակելով անվտանգութեան միջոցառումների հսկողութիւնն ու դրանք կիրառելու հանրային, սոցիալական քարոզչութիւնը:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

«Ակնթարթներ» Պէպօ Սիմոնեանէն

Շարունակուած էջ 12-էն

անոնց զրկեալի կսկծող ցաւին, արիւնող վիշտին, մաշեցնող տառապանքին...»:

«Դարերու Համար Դպրոց Կը Շինեն», 1988-ին գրուած յօդուածը դրուագ մըն է անոր մէկ արտաքնայ այցելութենէն քաղուած: Իր տիկնոջ հետ անգլիական Ըէտինկ քաղաքն է, ուր կը նկատեն պատմական կառոյց մը. կը պարզուի, որ դպրոց մըն է 1400-ականներուն կառուցուած եւ ցարդ գործող: Այսինքն՝ շուրջ 600 տարիէ ան սերունդներ կը պարգեւէ երկրին: Տիկ. Ազատուհին կ'ըսէ. «Դարերու համար դպրոց կը շինեն»: Մինչ այդ, Լիբանանի մէջ կը շարունակուէր պատերազմը, վտանգուած են հայ գաղութն ու իր ազգային հաստատութիւնները, կրթօճախները մանաւանդ: Ահա մտահոգիչ «ակնթարթ» մը Պ. Սիմոնեանէն.

«Միակ յաւիտենականը սեփական երկրի ապահով հողին վրայ կերտուողն էր: Անկէ դուրս ամէն ինչ անցաւոր ու ժամանակաւոր բնոյթ ունէր...: Նոյնի՛սկ վաղը, պատերազմի աւարտէն ետք, եթէ կանգուն մնայիր բոլոր հայկական դպրոցները, զանոնք լեցնելու չափ հայու զաւակներ պիտի մնայի՞ն»:

Հայերը ի Պաքու

Շարունակուած էջ 14-էն

ամանթօն, մեր գրականութեան պատմութիւնը թերի պիտի մնար, առանց աքլորականչի եւ առանց բարի լոյսի»:

Սեւակեան փակագիծերը քիչ մը բանալու պարագային, նոյն ձեւով կրնանք գնահատել Կոմիտասը եւ Եկմալեանը, Վարդգէս Սուրէնեանցն ու Մարտիրոս Սարեանը, իսկ բոլորովին տարբեր ոլորտի մը մէջ՝ Կիւլպէնեանն ու Մանթաշեանցը... Հայ մեծահարուստները քիչ չէին այդ շրջանին, բայց այս երկուքն էին, որ ազնուօրէն, անհատոյց ու արժանապատուօրէն կատարեցին ազգային բարերարի իրենց բարձր առաքելութիւնը:

3 Մարտ 1842-ին ծնած Ալեքսանդր Մանթաշեանց «Անդրկովկասի թիւ մէկ ելեւմտագէտ»-ն էր, «Նաւթի արքան» եւ ժամանակի ամէնէն հարուստ մարդոցմէ:

Ան հրաշալի գիտեր հայերէն, ռուսերէն, վրացերէն եւ անգլերէն:

1909-ի վիճակագրութեամբ Ռուսական կայսրութեան ամենահարուստ մարդոց ցանկին 13-րդ տեղը գրաւող Ալ. Մանթաշեանց ինքզինք գործարանատէր չէր սեպեր եւ անձամբ կը վարէր իր բոլոր առեւտրական գործերը: Այսրկովկասի ամենահզօր տնտեսագէտ եւ փաստացի ամենամեծ դրամատան սեփականատէր Մանթաշեանց:

1899 ին՝ ընդառաջելով Մ. Արամեանցի յորդորներուն, կը հիմնէ «Ալեքսանդր Մանթաշեւ եւ Քօ» նաւթարդիւնաբերական եւ առեւտրային ընկերութիւնը, որ անոր տքնաջան աշխատանքին, բնածին խելքին եւ ձեռներէցութեան շնորհիւ, 20-րդ դարասկիզբին կ'արդիւնահանէ եւ կ'արտահանէ Պաքուի նաւթին 1/3-ը:

Ընկերութեան նաւթի առեւտրական տուներն ու անոնց մասնաճիւղերը կը տարածուէին ամբողջ աշխարհով մէկ: 1899-1909-ի ընթացքին անոր ընկերութիւնը իր հիմնական դրամագլուխին չափով ամենամեծն էր ռուսական արդիւնաբերութեան մէջ:

1904-ի Պաքուի նաւթի արդիւնահանման ծաւալով ան կը զիջէր միայն «Նոպէլ Եղբայրներ»-ուն եւ Ռոտշիլտ եղբայրներու «Կասպիական սեւծովեան ընկերութեան»: Մանթաշեանց ֆինանսաւորած է Պաքու-Պաթում նաւթամուղի շինարարութիւնը եւ 1907-ին կառուցել տուած է աշխարհի առաջին՝ 835 մ երկարութեան նաւթամուղը: Ան ունէր հանքեր, գործարաններ, կալուածներ, տուներ, հիւրանոցներ, ամառանոցներ ու շոգենաւեր:

Մանթաշեանցի կեանքին հիմնական նպատակը միայն առեւտուրը կամ դրամ դիզելը չէ եղած: Գործարարութեան զուգընթաց, ան կարեւորած է նաեւ ազգօգուտ հասարակական աշխատանքը: Իր հովանաւորութեան տակ էր Կովկասի ամենամեծ որբանոցը, անոր միջոցներով շէնքեր եւ հայկական եկեղեցիներ կառուցուած են Թիֆլիս, Երեւան, Պաքու, Մոսկուա, Փեթերպուրկ եւ Փարիզ: Մենք անոր կը պարտինք Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ գոյութիւնը:

Մանթաշեանցի նիւթական օժանդակութեամբ կառուցուած է Ս. Էջմիածնայ կաթողիկոսական վեհարանը, վերա- նորոգուած են Մցխեթի վրացական տաճարը, Թիֆլիսի Վանքի եկեղեցին, ուր ամփոփուած է անոր մարմինը:

Ալ. Մանթաշեանց եղած է նաեւ հայ մշակոյթի, գիտութեան, արուեստի եւ գրականութեան մեծ նուիրեալ ու հովանաւոր: 1881-էն սկսեալ, իր միջոցներով տարեկան 200 երիտասարդ իրենց բարձրագոյն ուսումը ստացած են Ռուսաստանի եւ Եւրոպայի ուսումնական լաւագոյն հաստատութիւններուն մէջ: Նոյնիսկ մեծն Կոմիտաս անոր շնորհած թոշակով մեկնած է Պերլին, շարունակելու իր ուսումը, եւ անոր կարգադրութեամբ է, որ դաշնամուր ստացած է Գերմանիայէն:

1915-ին, երբ Մանթաշեանցը արդէն չկար, Մարտիրոս Սարեան Փեթերպուրկի մէջ կը կերտէ Մանթաշեանցի որդիին՝ Յովսէփ Մանթաշեանցին դիմանկարը: Ինչպէս իր յուշերուն մէջ նշած է մեծ նկարիչը, աշխատանքի ընթացքին ան յանդիմանած է Յովսէփը, որ հօր մահէն ետք եղբայրներով սկսած են վատնել անոր կուտակած, ստեղծած հարստութիւնը: Այսպէս կ'արդարանայ մեծ բարեգործի որդին. «Մենք եղբայրներով որոշած ենք մեր ծննդավայր Ախթալայի եւ շրջակայ գիւղերուն մէջ դպրոցներ բանալ, բարեգործութիւններ կատարել...»:

Կը պատմեն նաեւ, որ երբ 1920-ականներուն Մարտիրոս Սարեան ցուցահանդէս կազմակերպած էր Փարիզի մէջ, թշուառ երիտասարդ մը կը նկատէ, որ ամէն օր ժամերով կը կենար, կը նայէր Յովսէփ Մանթաշեանցի նկարին ու կ'ուլար: Երբ նկարիչը ի վերջոյ կը հարցնէ անոր վարմունքին պատճառը, ան կ'ըսէ. «Ձիս չե՞ս յիշեր, վարպե՛տ, այս նկարին մէջ ես պատկերուած եմ...»:

Ահա թէ ինչ մնացած էր Մանթաշեանցի 25 միլիոն կարողութենէն...

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* $50,00 * $100,00 (first class) for USA

$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: ---------- ----------

Address: ----------

City: --------- State:--------- Zip Code:------

Country: ----------

Tel :---------- Email: ----------

ՍԴՀԿ Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինի նախաձեռնութեամբ ու համագործակցութեամբ Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան (ՀԿԲՄ) եւ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի (ՀԱԽ) կը յայտարարէ որ «քորոնա» ժահրի ստեղծած տագնապալի վիճակին բերումով կեանքի կոչած ենք յատուկ գրասենեակ մը:

Սոյն գրասենեակը խորհրդատուական ծառայութիւններ պիտի տրամադրէ պետական եւ այլ նպաստներէն օգտուելու կարելիութիւններուն մասին, որպէսզի Հայ քաղաքացիները կարողանան որոշ չափով յաղթահարել տնտեսական դժուարութիւնները:

Խորհրդատուութեան եւ օժանդակութեան համար կարելի է դիմել

հեռաձայնելով հետեւեալ թիւին. 888-908-1887

Կամ. contactus@aebu.org

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

(626) 797-7680

Ուր ալ գտնուին
աշակերտները...

Մեր դասերը եւ մեր սիրտերը
միշտ ձեզի հետ են:

CTA CALIFORNIA TEACHERS ASSOCIATION

cta.org